

รายงานฉบับสมบูรณ์

วัตถุประสงค์การศึกษาที่ 2.1 เพื่อเข้าใจผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนาไวรัส 2019 และผลกระทบจากมาตรการควบคุมโรคต่อสาธารณสุขและต่อประชากรกลุ่มต่างๆในประเทศไทย

เพื่อประเมินการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการใช้บริการแบบผู้ป่วยในของผู้ป่วยสิทธิประกันสุขภาพถ้วนหน้าในสถานการณ์คลื่นลูกที่ 1 หรือช่วง 1-3 เดือนแรกนับจากการเริ่มระบาด COVID-19 เป็นช่วงที่เริ่มส่งผลกระทบต่อระบบสาธารณสุขทั้งจากสถานการณ์ปิดเมืองและปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง การศึกษานี้ต้องการประเมินการหยุดชะงักของการใช้บริการของผู้ป่วยในทั้งจากโรคเฉียบพลันหรือเรื้อรัง และประเมินว่าแบบแผนการเข้าใช้บริการผู้ป่วยในที่เกิดขึ้นมีแนวโน้มในการส่งผลกระทบต่อสุขภาพผู้ป่วยในระยะยาวหรือไม่ โดยใช้ตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการรักษายาบาล (Quality of Care) เป็นตัวแทนในการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของคุณภาพการรักษาตามลักษณะประชากร เช่น เพศ อายุ และพื้นที่หรือไม่¹

การศึกษานี้ให้ความสำคัญกับการประเมินผลกระทบที่เกิดกับประชากรกลุ่มเฉพาะได้แก่

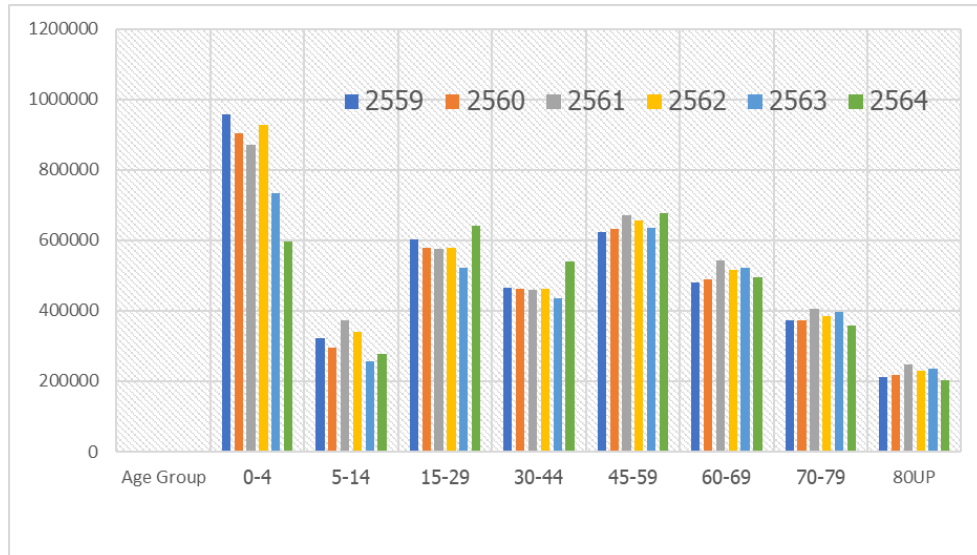
1. กลุ่มประชากรเฉพาะตามนิยามของสปสช. เช่น กลุ่มผู้อยู่ในภาวะพึ่งพิง (แบ่งตามกลุ่มอายุ) และผู้พิการ
2. กลุ่มประชากรที่ป่วยด้วยโรคเรื้อรังหรือมีโรคร่วมที่มีแนวโน้มได้รับผลกระทบทางสุขภาพมากกว่าประชากรทั่วไป ทั้งจาก COVID-19 และจากการเปลี่ยนแปลงการให้บริการสุขภาพในช่วงปิดเมือง เช่น ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ผู้ป่วยที่มีโรคร่วมหลายโรค (ในบางการศึกษาใช้ประชากรกลุ่มอายุ 60-85 ปี เป็นตัวแทนประชากรที่มีจำนวนโรคร่วมสูง) ผู้ป่วยสูงอายุ ตั้งแต่ 85 ปีขึ้นไป ประชากรกลุ่ม แม่และเด็ก และกลุ่มผู้ป่วยที่มีปัญหาทางสุขภาพจิต
3. ประชากรกลุ่มเฉพาะที่มีแนวโน้มได้รับผลกระทบที่เกิดจากการระบาด COVID-19 มากกว่าปกติ ทั้งในกลุ่มประชากรที่มีประวัติความเจ็บป่วยในกลุ่มโรคจิตเวช และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาเศรษฐกิจ เช่น กลุ่มประชากรที่ตกงาน ซึ่งส่งผลต่อการใช้อัลกอฮอล์ สารเสพติด และมีแนวโน้มการฆ่าตัวตายที่เพิ่มขึ้น

ระเบียบวิธีการศึกษา

1) ภาพรวมการประเมินผลกระทบ

1. ศึกษาประชากรแยกตามกลุ่มอายุ

¹ คำถามงานวิจัยกำหนดตัวแปรด้านสิทธิการรักษา อย่างไรก็ตามเนื่องจากยังขาดข้อมูลจากสิทธิประกันสังคมและราชการ จึงยังไม่สามารถศึกษาความแตกต่างระหว่างสิทธิรักษาพยาบาลได้

ภาพที่ 1 ประชากรผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลด้วยสิทธิสปสช ในปี 2559-2564 แยกตามกลุ่มอายุ

2. ระบุตัวแปร ACSCs ตามการศึกษาโดย อ้างอิงนิยามจากรายงานการวิจัยโครงการประเมินสถานการณ์ของการบริการปฐมภูมิ ในเขตกรุงเทพมหานครด้วยการศึกษา Ambulatory care sensitive conditions²
3. ประเมินผลกระทบโดยใช้ช่วง Lockdown เป็นหลัก ซึ่งจะสะท้อนถึงผู้ได้รับผลกระทบ จากมาตรการหลักในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อต่ำ
4. ประเมินช่วงผลกระทบตามการช่วงเวลาซึ่งมีลักษณะของระดับการระบาดแตกต่างกัน โดยแบ่งช่วงการระบาดออกเป็น 3 ช่วง ตามระดับการติดเชื้อ และตามระดับความรุนแรง ของเชื้อที่แพร่กระจาย

2) ตัวแบบทางสถิติที่ใช้ในการประเมินผลกระทบ

2.1. การประเมินเชิง descriptive ในช่วง Lockdown

- การศึกษาในระยะที่ผ่านมาได้รายงานผลการศึกษาแนวโน้มการใช้บริการผู้ป่วยในโดย การใช้สถิติเชิงพรรณนาเพื่อประเมินแนวโน้มการใช้บริการผู้ป่วยในตามกลุ่มประชากรอายุ เพื่อประเมินความแตกต่างของแนวโน้มในการนอนโรงพยาบาลในช่วงระบาด COVID-19 โดยกำหนดช่วงเวลาระบาดที่อยู่ที่อาศัยที่ 12 -22 ของปี 2563 เพื่อศึกษาผลกระทบจากนโยบายปิดเมือง (lockdown) โดยพิจารณาความเปลี่ยนแปลงของการนอนโรงพยาบาลรายอาทิตย์เปรียบเทียบกับช่วงเวลาอ้างอิงซึ่งคำนวณจากค่าเฉลี่ยรายอาทิตย์เดียวกันในช่วงปี พ.ศ. 2559-2562 และประเมินสาเหตุหลักในการนอนโรงพยาบาล การประเมินความแตกต่างของระยะเวลาการนอนโรงพยาบาลเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาอ้างอิง และการประเมินร้อยละของการลดลงจำนวนการนอนโรงพยาบาลในกลุ่มโรคที่ทำการศึกษา
- การประเมินการเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างมีนัยสำคัญของการเข้ารับบริการแบบผู้ป่วยในของกลุ่มโรคที่ทำการศึกษาในช่วงอาศัยที่ 12-22 ของปีโดยใช้ตัวชี้วัด prevalence ratio ตามแนวทางที่รายงาน

² สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข, "รายงานการวิจัยโครงการประเมินสถานการณ์ของการบริการปฐมภูมิในเขตกรุงเทพมหานครด้วยการศึกษา Ambulatory care sensitive conditions", กุมภาพันธ์ 2559.

โดย US CDC³ และทำการพิสูจน์สมมติฐานความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่าง prevalence ratio ในช่วงระบาดของ COVID-19 เปรียบเทียบกับระยะเวลาอ้างอิง

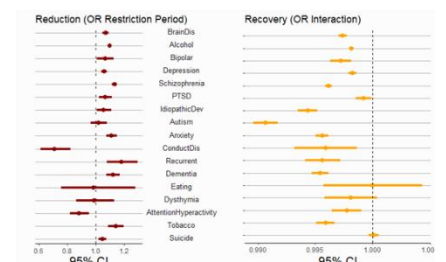
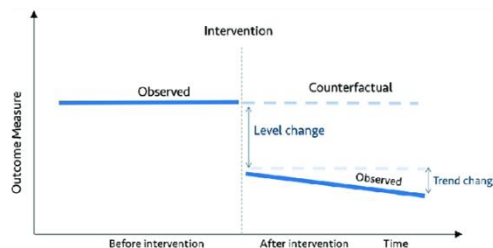
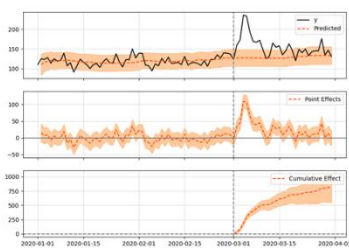
- แสดงผลการศึกษาทั้งในรูปแบบร้อยละของการเปลี่ยนแปลง และการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ โดยใช้ตัวแปร prevalence ratio สมการเพื่อใช้ในการคำนวณ Prevalence ratio สำหรับตัวแปรที่ต้องการศึกษา
- ค่า Prevalence Ratio คำนวณได้จากสมการต่อไปนี้

$$Prevalence\ Ratio_{PDX\ group\ i} = \frac{\frac{\text{number of admission with PDX group } i \text{ in 2020}}{\text{total number of admission in 2020}}}{\frac{\text{number of admission with PDX group } i \text{ in 2019}}{\text{total number of admission in 2019}}}$$

2.2. การประเมินการเปลี่ยนแปลงการเข้ารับบริการของผู้ป่วยด้วยการใช้ข้อมูลอนุกรมเวลา

การศึกษานี้ใช้ Bayesian structural time-series model ซึ่งเป็นตัวแบบที่ใช้ในการประเมินความสัมพันธ์ที่เกิดจาก intervention ที่ส่งผลกระทบต่อข้อมูลในรูปแบบอนุกรมเวลา (time-series) โดยข้อมูลที่ใช้เป็นตัวแปรตาม ได้แก่ ข้อมูลจำนวนการเข้ารับการรักษาพยาบาลแบบผู้ป่วยในรายสัปดาห์ และข้อมูลควบคุม ซึ่งเป็นข้อมูลในลักษณะอนุกรมเวลาที่มิได้รับผลกระทบจากการปิดเมือง ตัวแบบจะใช้ข้อมูลนำเข้าไปทำนาย counterfactual เช่น การเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นเมื่อไม่มีการเกิดการปิดเมือง

นอกจากนี้ยังมีการประเมินโดยใช้ตัวแบบ An interrupted time series (ITS) model⁴ และคำนวณค่า Odd Ratio เพื่อประเมินผลการเปลี่ยนแปลงของการเข้ารับการรักษาพยาบาลของแต่ละกลุ่มโรคด้วย

³ Impact of the COVID-19 Pandemic on Emergency Department Visits-United States, January 1, 2019-May 30, 2020 <https://www.cdc.gov/mmwr/volumes/69/wr/pdfs/mm6923e1-H.pdf>

⁴ Mansfield, K. E., Mathur, R., Tazare, J., Henderson, A. D., Mulick, A. R., Carreira, H., ... & Langan, S. M. (2021). Indirect acute effects of the COVID-19 pandemic on physical and mental health in the UK: a population-based study. *The Lancet Digital Health*, 3(4), e217-e230.

ภาพที่ 2 คำอธิบายตัวอย่างผลของแบบจำลอง Bayesian Structural Time Series

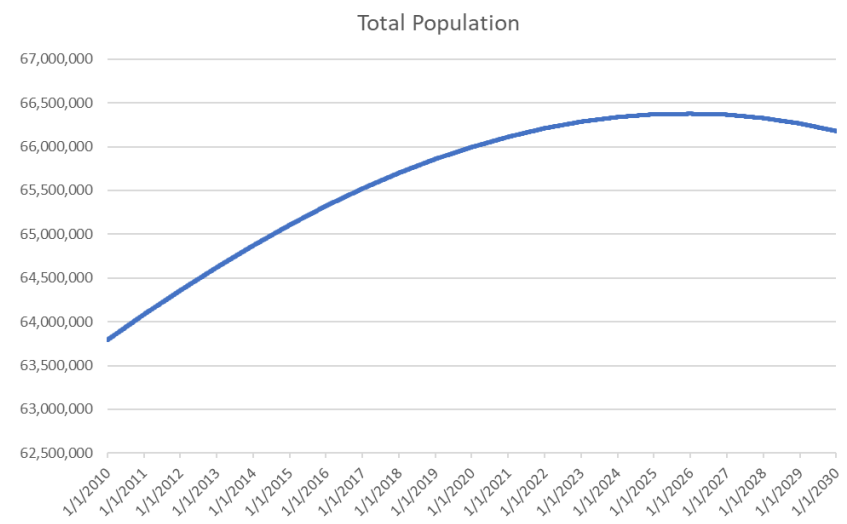
3) ชุดข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

3.1. ข้อมูลอนุกรมเวลาของการเข้ารับบริการสุขภาพแบบผู้ป่วยใน ในกลุ่มโรคที่ต้องการศึกษา

3.2. ข้อมูลอ้างอิง

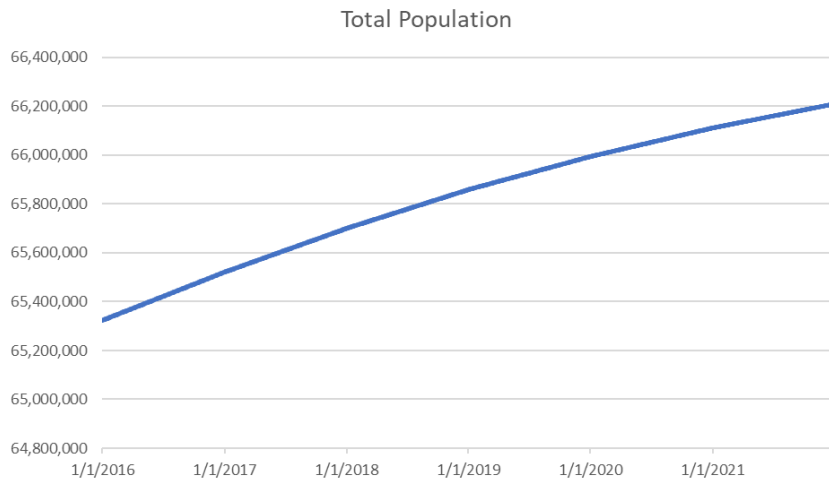
ซึ่งตัวแบบการศึกษาดังกล่าวเป็นการประเมิน causal impact ของข้อมูลใน real world setting ซึ่งไม่ใช่ข้อมูลเชิงทดลอง ซึ่งจำเป็นต้องตั้งสมมติฐานในการศึกษาว่าข้อมูลที่ใช้เป็นตัวแปรควบคุมเป็นตัวแปรที่ไม่ได้รับผลกระทบจากการปิดเมือง ซึ่งหากการคัดเลือกตัวแปรมีความสัมพันธ์กับการ lockdown จะส่งผลให้เกิดการประเมินที่มากกว่าหรือน้อยกว่าความเป็นจริงได้ รวมถึงการส่งผลให้เกิดการสรุปผลการศึกษาที่ผิด เช่น การสรุปว่ามีความสัมพันธ์กันทั้งที่ไม่ใช่ความจริง ข้อมูลตัวแปรที่ใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงซึ่งต้องเป็นตัวแปรที่ไม่ได้รับผลกระทบจากการเกิดสถานการณ์ระบาด COVID-19 ในการศึกษาที่ใช้ข้อมูลจำนวนประชากรไทยเป็นตัวแปรควบคุม โดยการตั้งสมมติฐานว่าข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีอัตราที่คงที่ และไม่ได้รับผลกระทบจากการปิดเมืองในช่วง wave 1 ของการระบาดจาก COVID-19

ข้อมูลประชากรที่นำมาใช้เป็นข้อมูลประชากรรายวันของประเทศไทย ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2553 ถึง 1 มกราคม พ.ศ.2573 จากรายงานการคาดประมาณประชากรของประเทศไทย โดยสำนักงาน สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ภาพที่ 3 การคาดการณ์ประชากรไทย ในปี 2553-2573

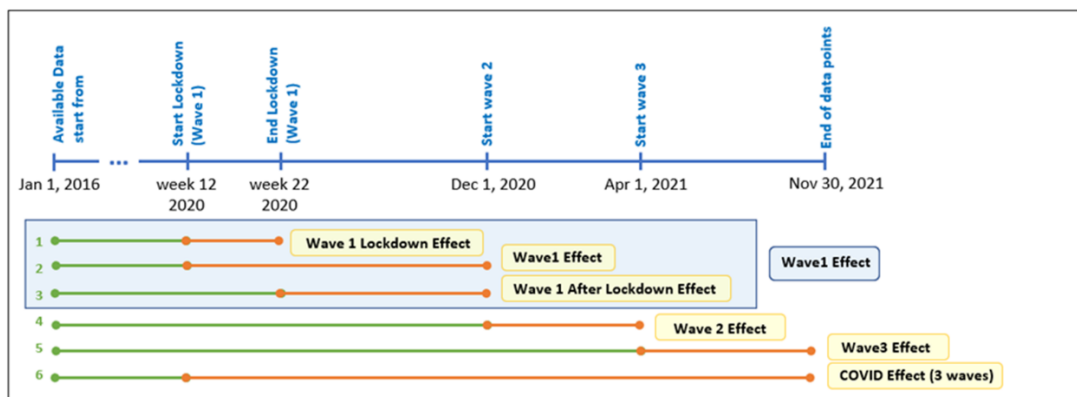
และเมื่อพิจารณาช่วงเวลาที่ทำการศึกษา พบว่า ในปี พ.ศ.2559 ถึง พ.ศ. 2564 จำนวนประชากรเพิ่มขึ้นจาก 65.3 ล้านคน เป็น 66.2 ล้านคน ในเดือนธันวาคม ปี พ.ศ. 2564

ภาพที่ 4 การคาดการณ์ประชากรไทย ในช่วงเวลาที่ศึกษา (ปี 2559-2564)

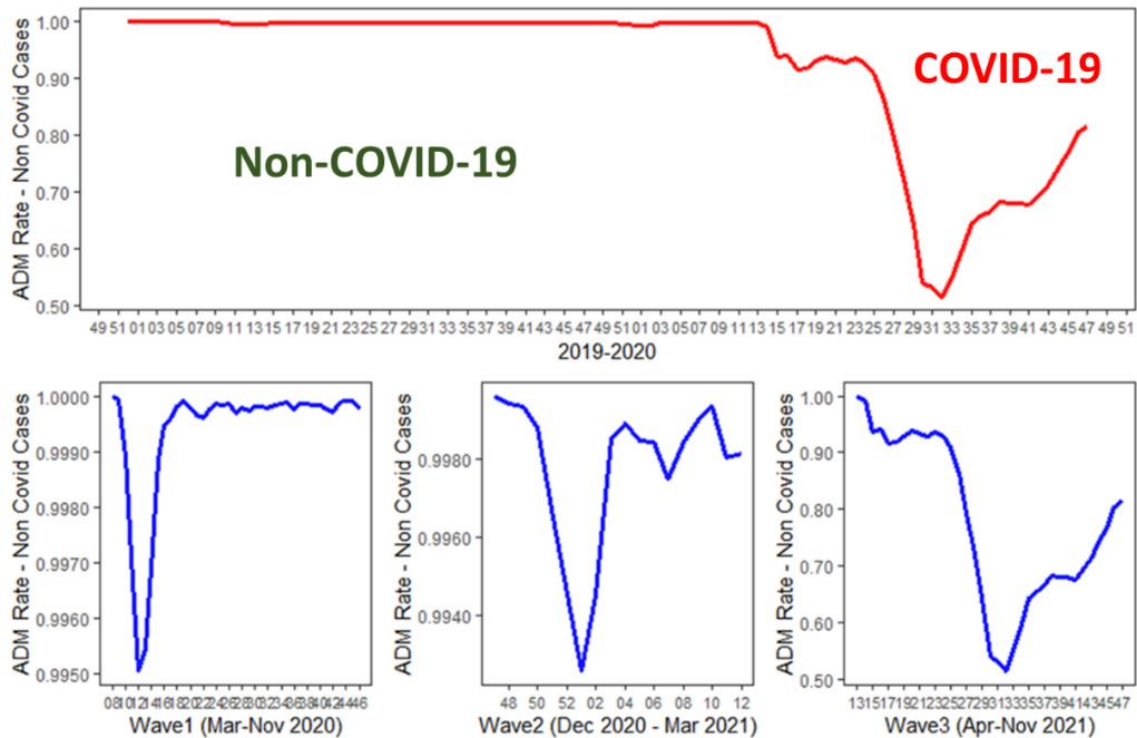
4) ช่วงเวลาที่ศึกษา

การศึกษานี้ประเมินผลกระทบการระบาดเป็น 3 ช่วง ตามความรุนแรงและนโยบายตามสถานการณ์ระบาดในประเทศไทย โดยการประเมินจะประเมินผลกระทบในแต่ละช่วงเวลาเปรียบเทียบกับผลก่อนและหลังช่วงเวลากการระบาดที่สนใจ

ภาพที่ 5 รูปแบบระยะเวลาการประเมินผลกระทบ

ประเมินแบบแผนการเข้ารับบริการแบบผู้ป่วยใน โดยในการวิเคราะห์จะศึกษาเฉพาะรายการรักษาที่เป็น Non-COVID-19 โดยไม่รวมรายการรักษาที่เกี่ยวข้องกับโรค COVID-19 เช่น การกักตัว การเข้ารับการรักษาของผู้ป่วย COVID-19 รวมถึงการรับเข้าสังเกตการณ์ผู้ป่วย COVID-19 เป็นต้น ภาพที่ 5 แสดงให้เห็นว่าสัดส่วนการเข้ารับการรักษาของกลุ่ม Non-COVID-19 ลดลงโดยเปรียบเทียบ ในช่วงการระบาดในช่วงที่ 3

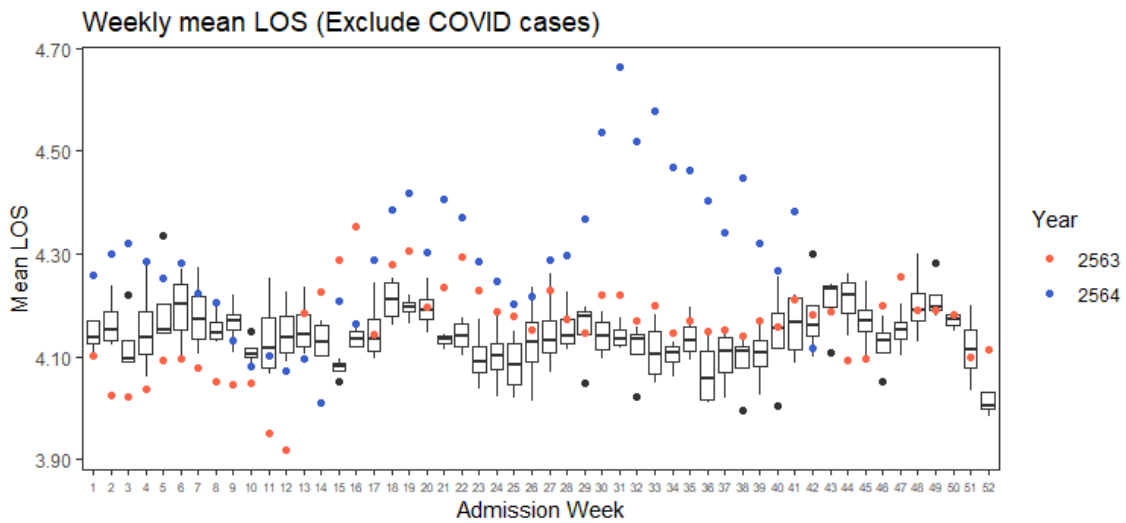
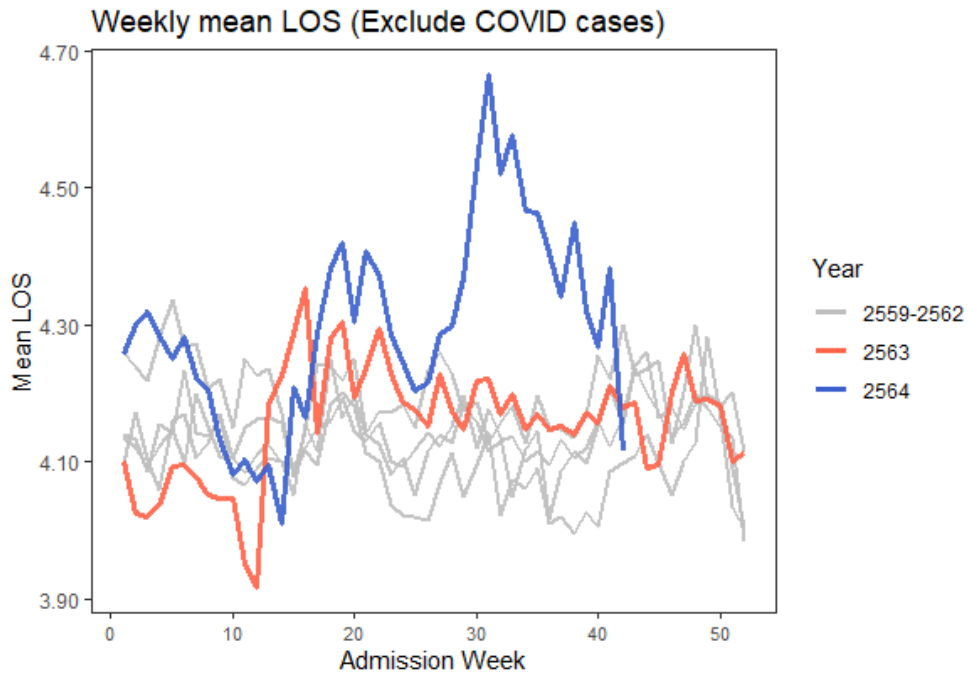
ภาพที่ 6 สัดส่วนของ Non-Covid Case ต่อจำนวนการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลทั้งหมด

ผลการศึกษา

1) ภาพรวมลักษณะการเข้ารับบริการแบบผู้ป่วยใน

- การนอนโรงพยาบาล

ในปี 2563 พบว่าระยะเวลาการนอนโรงพยาบาลเฉลี่ยลดลงในช่วงที่มีการ lockdown ในระยะแรกของการระบาด และพบการเพิ่มขึ้นของระยะเวลาการนอนโรงพยาบาลเฉลี่ยสำหรับการเข้ารับการรักษาพยาบาลในช่วง wave3 ของการระบาด ทั้งนี้ข้อมูลที่แสดงในกราฟไม่รวมการเข้ารับการรักษาที่มีการลงรหัสโรคหรือรหัสหัตถการที่เกี่ยวข้องกับโรค COVID-19

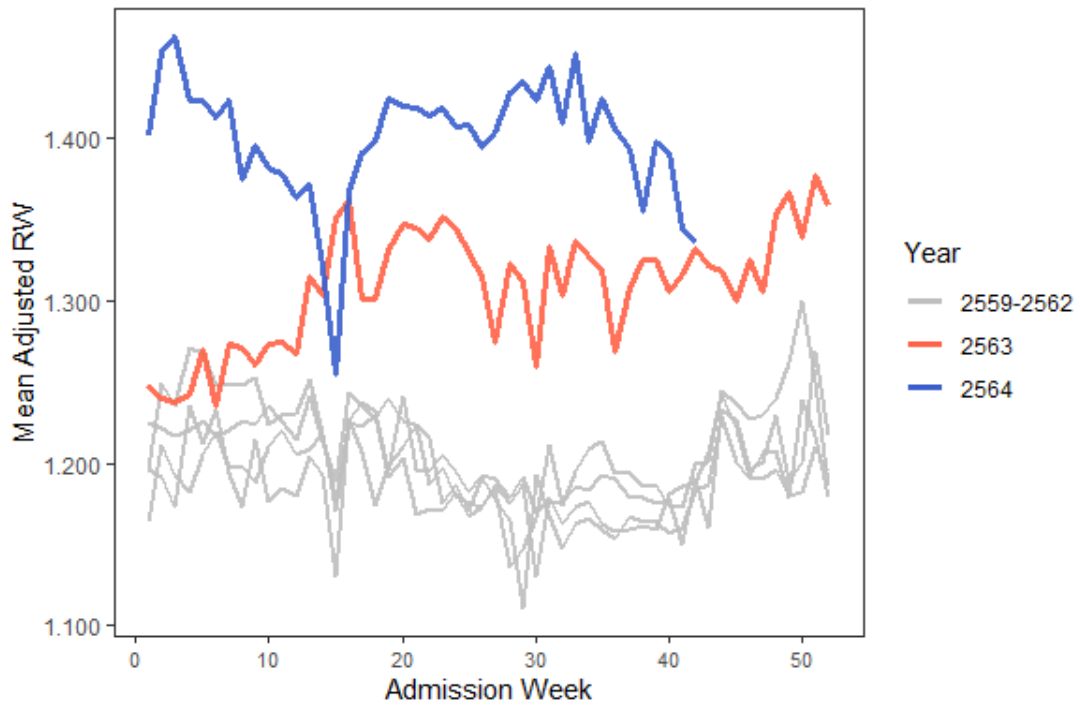

ภาพที่ 7 ค่าเฉลี่ยของจำนวนวันที่เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยใน (mean LOS) ในแต่ละสัปดาห์ แสดงด้วยกราฟเส้นและ boxplot (ตั้งแต่ปี 2559 ถึงสัปดาห์ที่ 42 ของปี 2564)

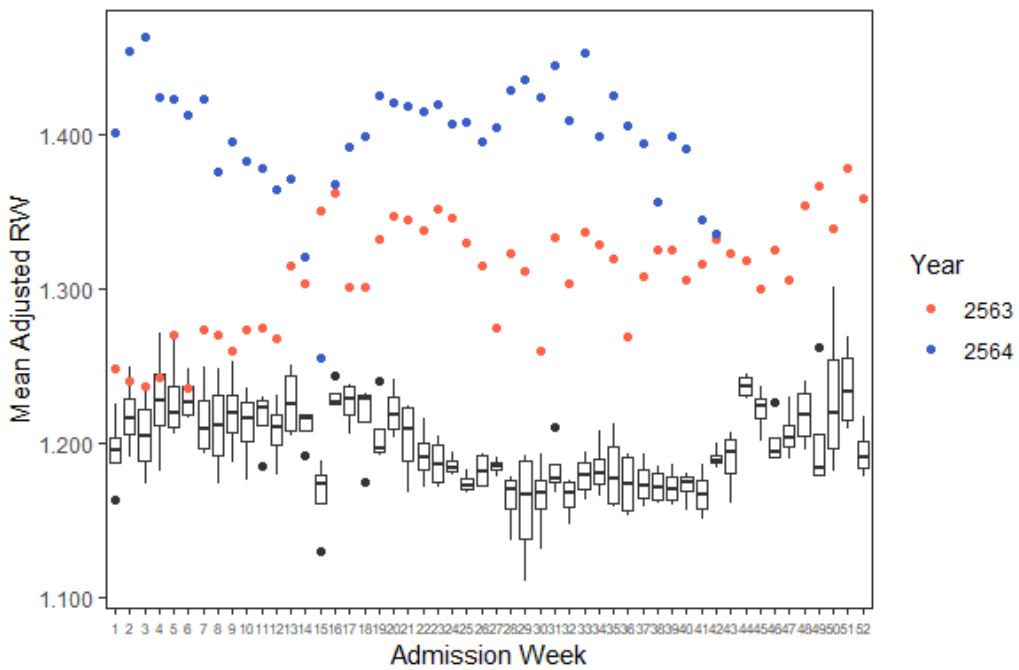
- ความรุนแรงของผู้ป่วยเมื่อเข้ารับการรักษาเมื่อประเมินด้วยตัวแปร Adjusted RW

จากข้อมูลพบว่าในปี 2563 และ 2564 ที่มีการระบาดของโรค COVID-19 ค่าเฉลี่ยของ Adjusted RW รายสัปดาห์มีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยในปี 2559-2562 อย่างเห็นได้ชัด

Weekly Mean Adjusted RW (Exclude COVID cases)

Weekly Mean Adjusted RW (Exclude COVID cases)

ภาพที่ 8 ค่าเฉลี่ยของ Adjusted RW ในแต่ละสัปดาห์ แสดงด้วยกราฟเส้นและ boxplot (ตั้งแต่ปี 2559 ถึงเดือนพฤศจิกายน 2564)

2) ผลกระทบของการระบาดในช่วงระยะเวลาการระบาดต่างๆ

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบผลของนโยบายปิดเมือง (Lockdown) ในช่วงระยะแรกของการระบาด (Wave

1) โดยเปรียบเทียบจำนวนและสัดส่วนของการเข้ารับการรักษาพยาบาลแบบผู้ป่วยใน
แยกตามลักษณะประชากร พื้นที่และกลุ่มโรคต่างๆ

	Wave 1					
	Baseline (Before Wave1)		Lockdown		After Lockdown	
	ม.ค. 2562 - มี.ค. 2563		มี.ค. - พ.ค. 2563 (Week 12-22)		มี.ย. 2563 - พ.ย. 2563	
	Number	Percent	Number	Percent	Number	Percent
Overall						
Total Admission	7,708,858		869,781		3,058,711	
Unique PID	4,842,689		691,948		2,169,373	
COVID-19 cases						
Number of Admission	140		1,475		583	
Unique PID	136		1,173		508	
Non COVID-19 cases						
Number of Admission	7,708,718		868,306		3,058,128	
Unique PID	4,842,568		690,959		2,168,932	
Summary Exclude COVID-19 cases						
Unique PID						
Gender						
Male	2,307,059	47.64	331,685	48.00	1,033,408	47.65 <2e-16 ***
Female	2,535,509	52.36	359,274	52.00	1,135,524	52.35 <2e-16 ***
Age (based on maximum age)						
0-4	993,754	12.89	121,256	17.55	394,217	18.18 <2e-16 ***
5-14	442,896	5.75	36,642	5.30	144,071	6.64 <2e-16 ***
15-29	669,085	8.68	99,084	14.34	296,138	13.65 <2e-16 ***
30-44	535,566	6.95	83,976	12.15	251,597	11.60 <2e-16 ***
45-59	771,521	10.01	121,175	17.54	376,042	17.34 <2e-16 ***
60-69	629,259	8.16	100,681	14.57	317,531	14.64 <2e-16 ***
70-79	489,117	6.34	79,589	11.52	244,210	11.26 <2e-16 ***
80UP	311,370	4.04	48,556	7.03	145,126	6.69 <2e-16 ***
Region of home (rgn1)						
1	743,082	9.64	85,918	9.89	302,051	9.88 <2e-16 ***
2	412,469	5.35	45,404	5.23	163,033	5.33 9.66E06
3	361,507	4.69	40,560	4.67	141,684	4.63 0.0003838
4	474,292	6.15	54,727	6.30	187,984	6.15 1.08E07
5	589,476	7.65	64,578	7.44	228,793	7.48 <2e-16 ***
6	600,902	7.80	70,914	8.17	239,754	7.84 <2e-16 ***
7	668,057	8.54	75,629	8.71	261,825	8.56 2.82E07
8	668,043	8.67	78,228	9.01	279,766	9.15 <2e-16 ***
9	877,182	11.38	93,951	10.82	348,379	11.39 <2e-16 ***
10	634,196	8.23	76,198	8.78	257,026	8.40 <2e-16 ***
11	569,866	7.39	61,322	7.06	219,076	7.16 <2e-16 ***
12	662,809	8.60	68,946	7.94	252,924	8.27 <2e-16 ***
13	452,250	5.87	51,477	5.93	174,919	5.72 <2e-16 ***

	Wave 1					
	Baseline (Before Wave1)		Lockdown		After Lockdown	
	ม.ค. 2562 - มี.ค. 2563		มี.ค. - พ.ค. 2563 (Week 12-22)		มิ.ย. 2563 - พ.ย. 2563	
	Number	Percent	Number	Percent	Number	Percent
Summary Exclude COVID-19 cases						
Number of Admission						
Admission disease group (Overall)						
ACSC	798,881	10.36	91,541	10.54	310,438	10.15 <2e-16 ***
Respiratory	963,912	12.50	67,900	7.82	244,661	8.00 <2e-16 ***
Mental	322,742	4.19	39,151	4.51	147,956	4.84 <2e-16 ***
Disease group						
ACSC						
DebSTComp	48,717	0.63	6,918	0.80	21,121	0.69 <2e-16 ***
DebLTComp	14,853	0.19	1,889	0.22	6,336	0.21 <2e-16 ***
LowAmp	17,094	0.22	2,669	0.31	7,952	0.26 <2e-16 ***
Hypertension	48,460	0.63	4,203	0.48	22,321	0.73 <2e-16 ***
CHF	125,037	1.62	13,948	1.61	55,546	1.82 <2e-16 ***
Angina	18,556	0.24	2,183	0.25	7,499	0.25 <2e-16 ***
Asthma	68,736	0.89	4,445	0.51	24,006	0.78 <2e-16 ***
Dehydration	1,049	0.01	115	0.01	329	0.01 <2e-16 ***
COPD	175,438	2.28	17,434	2.01	53,547	1.75 <2e-16 ***
BactPneum	62,471	0.81	6,462	0.74	18,627	0.61 <2e-16 ***
UrinTract	182,596	2.37	25,955	2.99	78,455	2.57 <2e-16 ***
LowBirthWeight	38,865	0.50	5,733	0.66	16,003	0.52 <2e-16 ***
Respiratory Disease						
LR	880,193	11.42	61,609	7.10	227,196	7.43 <2e-16 ***
UR	85,739	1.11	6,380	0.73	17,835	0.58 <2e-16 ***
Influenza	117,350	1.52	2,199	0.25	6,398	0.21 <2e-16 ***
Pneumococcal	1,256	0.02	107	0.01	262	0.01 <2e-16 ***
InfluenzaeB	686	0.01	56	0.01	86	0.00 <2e-16 ***
SynytialVirus	2,899	0.04	9	0.00	4,746	0.16 <2e-16 ***
Mental Disease						
BrainDis	41,254	0.54	5,280	0.61	18,017	0.59 <2e-16 ***
Alcohol	138,496	1.80	15,165	1.75	64,215	2.10 <2e-16 ***
Bipolar	5,612	0.07	714	0.08	2,559	0.08 <2e-16 ***
Depression	44,444	0.58	5,608	0.65	21,476	0.70 <2e-16 ***
Schizophrenia	59,437	0.77	8,113	0.93	27,843	0.91 <2e-16 ***
PTSD	9,323	0.12	1,336	0.15	4,281	0.14 <2e-16 ***
IdiopathicDev	7,688	0.10	733	0.08	3,269	0.11 <2e-16 ***
Autism	6,331	0.08	291	0.03	2,705	0.09 <2e-16 ***
Anxiety	15,130	0.20	1,894	0.22	6,762	0.22 <2e-16 ***
ConductDis	837	0.01	80	0.01	298	0.01 <2e-16 ***
Recurrent	1,786	0.02	262	0.03	892	0.03 <2e-16 ***
Dementia	9,730	0.13	1,351	0.16	4,244	0.14 <2e-16 ***
Eating	236	0.00	35	0.00	99	0.00 <2e-16 ***
Dysthymia	936	0.01	104	0.01	382	0.01 <2e-16 ***
AttentionHyperactivity	3,047	0.04	274	0.03	1,427	0.05 <2e-16 ***
Tobacco	7,190	0.09	958	0.11	3,498	0.11 <2e-16 ***
Suicide	23,639	0.31	3,513	0.40	10,549	0.34 <2e-16 ***

ตารางที่ 2 ตารางเปรียบเทียบการระบาดในช่วงเวลาต่างๆ (3 Waves) โดยเปรียบเทียบจำนวน และสัดส่วนของการเข้ารับการรักษาพยาบาลแบบผู้ป่วยใน แยกตามลักษณะประชากร พื้นที่และกลุ่มโรคต่างๆ

	Baseline		Wave1		Wave2		Wave3		
	ม.ค. - ธ.ค. 2562		มี.ค. - พ.ค. 2563		ธ.ค. 2563 - มี.ค. 2564		เม.ย. - พ.ย. 2564		
	Number	Percent	Number	Percent	Number	Percent	Number	Percent	
Overall									
Total Admission	6,367,502		1,223,473		1,882,379		3,887,725		
Unique PID	4,146,406		949,688		1,389,698		2,886,453		
COVID-19 cases									
Number of Admission	1		1,636		4,003		954,151		
Unique PID	1		1,317		3,411		867,061		
Non COVID-19 cases									
Number of Admission	6,367,501		1,222,156		1,878,968		3,020,664		
Unique PID	4,146,406		948,573		1,386,495		2,064,101		
Summary Exclude COVID-19 cases									
Unique PID									
Gender									
Male	1,977,595	47.69	455,340	48.00	673,202	48.55	988,790	47.90	<2e-16 ***
Female	2,168,811	52.31	493,233	52.00	713,293	51.45	1,075,311	52.10	<2e-16 ***
Age (based on maximum age)									
0-4	849,544	20.49	172,670	18.20	242,388	17.48	371,736	18.01	<2e-16 ***
5-14	382,143	9.22	54,813	5.78	79,758	5.75	101,963	4.94	<2e-16 ***
15-29	573,156	13.82	131,530	13.87	173,500	12.51	301,538	14.61	<2e-16 ***
30-44	456,627	11.01	112,525	11.86	157,182	11.34	264,421	12.81	<2e-16 ***
45-59	657,641	15.86	164,537	17.35	246,768	17.80	367,444	17.80	<2e-16 ***
60-69	538,131	12.98	137,563	14.50	212,274	15.31	301,770	14.62	<2e-16 ***
70-79	420,106	10.13	108,794	11.47	170,296	12.28	227,188	11.01	<2e-16 ***
80UP	269,058	6.49	66,141	6.97	104,329	7.52	128,041	6.20	<2e-16 ***
Region of hcode (rgn1)									
1	613,057	9.63	119,982	9.82	190,854	10.16	326,514	10.81	<2e-16 ***
2	340,173	5.34	64,221	5.25	99,638	5.30	159,926	5.29	<2e-16 ***
3	296,919	4.66	57,264	4.69	88,226	4.70	129,524	4.29	<2e-16 ***
4	392,226	6.16	76,593	6.27	112,633	5.99	168,485	5.58	<2e-16 ***
5	486,674	7.64	91,527	7.49	134,954	7.18	209,527	6.94	<2e-16 ***
6	498,361	7.83	98,476	8.06	138,442	7.37	216,819	7.18	<2e-16 ***
7	542,256	8.52	106,779	8.74	163,690	8.71	273,378	9.05	<2e-16 ***
8	549,181	8.62	109,518	8.96	171,816	9.14	293,693	9.72	<2e-16 ***
9	723,090	11.36	133,735	10.94	216,260	11.51	341,638	11.31	<2e-16 ***
10	522,760	8.21	105,400	8.62	156,330	8.32	248,010	8.21	<2e-16 ***
11	472,606	7.42	86,487	7.08	139,605	7.43	207,971	6.88	<2e-16 ***
12	553,150	8.69	98,333	8.05	162,049	8.62	216,918	7.18	<2e-16 ***
13	373,221	5.86	72,863	5.96	103,054	5.48	138,534	4.59	<2e-16 ***

	Baseline		Wave1		Wave2		Wave3		
	ม.ค. - ธ.ค. 2562		มี.ค. - พ.ค. 2563		ธ.ค. 2563 - มี.ค. 2564		เม.ย. - พ.ย. 2564		
	Number	Percent	Number	Percent	Number	Percent	Number	Percent	
Summary Exclude COVID-19 cases									
Number of Admission									
Admission disease group (Overall)									
ACSC	650,611	10.22	128,495	10.51	212,020	11.28	294,686	9.76	<2e-16 ***
Respiratory	775,306	12.18	108,216	8.85	178,716	9.51	664,101	21.99	<2e-16 ***
Mental	264,357	4.15	54,998	4.50	101,439	5.40	152,134	5.04	<2e-16 ***
Disease group									
ACSC									
DiabSTComp	39,953	0.63	9,464	0.77	13,845	0.74	24,152	0.62	<2e-16 ***
DiabLTComp	12,010	0.19	2,693	0.22	4,487	0.24	6,200	0.16	<2e-16 ***
LowAmp	13,954	0.22	3,551	0.29	5,569	0.30	9,629	0.25	<2e-16 ***
Hypertension	39,999	0.63	6,094	0.50	14,294	0.76	17,488	0.45	<2e-16 ***
CHF	100,413	1.58	19,619	1.60	45,323	2.41	57,502	1.48	<2e-16 ***
Angina	15,434	0.24	2,990	0.24	4,042	0.21	5,966	0.15	<2e-16 ***
Asthma	55,746	0.88	7,103	0.24	15,461	0.82	12,955	0.33	<2e-16 ***
Dehydration	780	0.01	162	0.58	231	0.01	347	0.01	0.6956
COPD	139,916	2.20	25,413	0.01	41,184	2.19	48,374	1.24	<2e-16 ***
BactPneum	49,899	0.78	9,500	2.08	13,567	0.72	18,339	0.47	<2e-16 ***
UrinTract	152,262	2.39	34,928	0.78	46,280	2.46	73,288	1.89	<2e-16 ***
LowBirthWeight	32,633	0.51	7544	2.85	8,792	0.47	18,557	0.48	<2e-16 ***
Respiratory Disease									
LRI	708,620	11.13	97,369	7.96	162,388	8.63	179,843	4.63	<2e-16 ***
URI	68,279	1.07	10,103	0.83	15,052	0.80	16,657	0.43	<2e-16 ***
Influenza	94,856	1.49	5,350	0.44	3,553	0.19	1,983	0.05	<2e-16 ***
Pneumococcal	921	0.01	179	0.01	284	0.02	178	0.00	<2e-16 ***
HinfluenzaeB	491	0.01	92	0.01	99	0.01	52	0.00	<2e-16 ***
SyncytialVirus	2,761	0.04	30	0.00	2,105	0.11	95	0.00	<2e-16 ***
Mental Disease									
BrainDis	34,147	0.54	7,108	0.58	12,737	0.68	19,908	0.66	<2e-16 ***
Alcohol	113,189	1.78	21,909	1.79	46,352	2.47	67,144	2.22	<2e-16 ***
Bipolar	4,560	0.07	985	0.08	1,627	0.09	2,638	0.09	<2e-16 ***
Depression	36,114	0.57	7,889	0.65	14,825	0.79	23,323	0.77	<2e-16 ***
Schizophrenia	48,566	0.76	11,189	0.92	18,364	0.98	28,025	0.93	<2e-16 ***
PTSD	7,594	0.12	1,827	0.15	3,005	0.16	5,127	0.17	<2e-16 ***
IdiopathicDev	6,350	0.10	1070	0.09	2,158	0.11	2,566	0.08	<2e-16 ***
Autism	5,225	0.08	557	0.05	1,561	0.08	1,305	0.04	<2e-16 ***
Anxiety	12,445	0.20	2,631	0.22	4,137	0.22	6,340	0.21	1.069E-15
ConductDis	710	0.01	116	0.01	190	0.01	289	0.01	0.16
Recurrent	1,479	0.02	368	0.03	652	0.03	869	0.03	<2e-16 ***
Dementia	8,091	0.13	1,828	0.15	2,978	0.16	4,043	0.13	<2e-16 ***
Eating	190	0.00	45	0.00	74	0.00	128	0.00	0.006907
Dysthymia	765	0.01	159	0.01	302	0.02	420	0.01	0.00009525
AttentionHyperactivity	2,517	0.04	424	0.03	896	0.05	1,365	0.05	1.297E-11
Tobacco	5,758	0.09	1,415	0.12	2,417	0.13	3,363	0.11	<2e-16 ***
Suicide	19,175	0.30	4,712	0.39	7,235	0.39	13,584	0.45	<2e-16 ***

ตารางที่ 3 การลดลงของจำนวนรายการเข้ารับการรักษาพยาบาลแบบผู้ป่วยใน ในกลุ่มโรค ACSCs ปี 2563 เปรียบเทียบกับระยะเวลาอ้างอิง (ค่าเฉลี่ยรายปีของปี 2559-2562)

กลุ่มโรค	รายการโรค	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	จำนวนผู้ป่วยต่อ โรงพยาบาล
Chronic conditions	LowAmputation	105066	74492	-09890	-73614	00935	61412	-27027	135610	26706	-59123	10665
	DebLTComp	-05245	37640	-41284	-351024	-135641	119247	48632	213675	31480	239454	10047
	DebLTComp_Insulin	-66667	-421053	-428571	-500000	-266667	166667	-133333	-875000	66667	-230769	100
	Angina	-33383	-26182	-186686	-204947	-155372	-60517	-86894	-53532	-124364	-75873	11,675
	hypertension	-67900	120809	-162741	-287971	-259573	28210	-76136	-13337	-37888	220530	30833
	CongestF	56750	181647	-42427	-122905	-124536	59810	84560	40910	-24429	204831	83319
	Asthma (0-4ปี)	-04421	12972	-282735	-815900	-889789	-929842	-411890	-315403	-276947	393478	6426
	Asthma (5-14ปี)	-53490	118321	-154742	-585294	-706278	-835427	-67089	84264	-251236	932452	6864
	Asthma (15-65ปี)	164867	141680	-202850	-412500	-260055	-309650	-187177	-55939	-368841	-277624	9511
	Asthma (66 ปีขึ้นไป)	75949	339523	390244	-538462	-333333	-333333	-92593	-245283	-209677	-130435	495
	CCPD	138649	76837	-150939	-399617	-280333	-234553	-217499	-118935	-256043	-273372	95993
	Acute Conditions	Gastritis	-126835	-60780	-169278	-603723	-405642	-328348	-320404	-282481	-327846	-206639
UrinaryInf		49434	40062	-100000	-265299	-128754	-80533	-52004	37953	41026	-39444	122,479
Dehydration		1350000	1787234	395833	-303571	-370787	-196721	-217391	-93333	-296703	-445783	668
Gallulitis		-70799	-48329	-117883	-356484	-178889	-110923	34637	31469	-23445	-86597	51,581
Oral		-100675	47177	-158485	-421908	-259381	-76716	-155228	-72964	-68804	-111834	12834
Epilepsy		21439	45486	-87780	-236166	-85247	16318	-10166	-11321	-56700	15316	31,899
BactPneum		93653	59588	-73191	-302885	-265911	-324174	-269886	-270594	-460239	-246815	33,666
LowBirthWeight		-92791	-32444	-76759	-121437	-97501	-20682	-57814	-41357	-119569	-198432	25,005
DebSTComp		106665	137931	74074	-145605	-06614	-95948	-15419	32515	-18401	-63321	31,008
DebSTComp_Insulin		-67265	-43302	-68063	-118812	146341	68783	-05128	-86738	103033	15789	1,951
Vaccine Preventable conditions	Influenza	891104	-84235	-642195	-883333	-873885	-908104	-902400	-883418	-940933	-888676	23897
	Pneumococcal	524530	210526	89286	-488372	-538462	-694444	-516129	-423077	-673913	-557882	336
	HinfluenzaeB	894737	1473684	-34483	-523810	-411765	-812500	-416667	-777778	-750000	-909091	153
	RespSytialVirus	1809524	2062500	600000	-923077	-933333	-1000000	-954497	-963049	-847682	592888	1,326

3) ข้อค้นพบที่สำคัญ (Highlights of results)

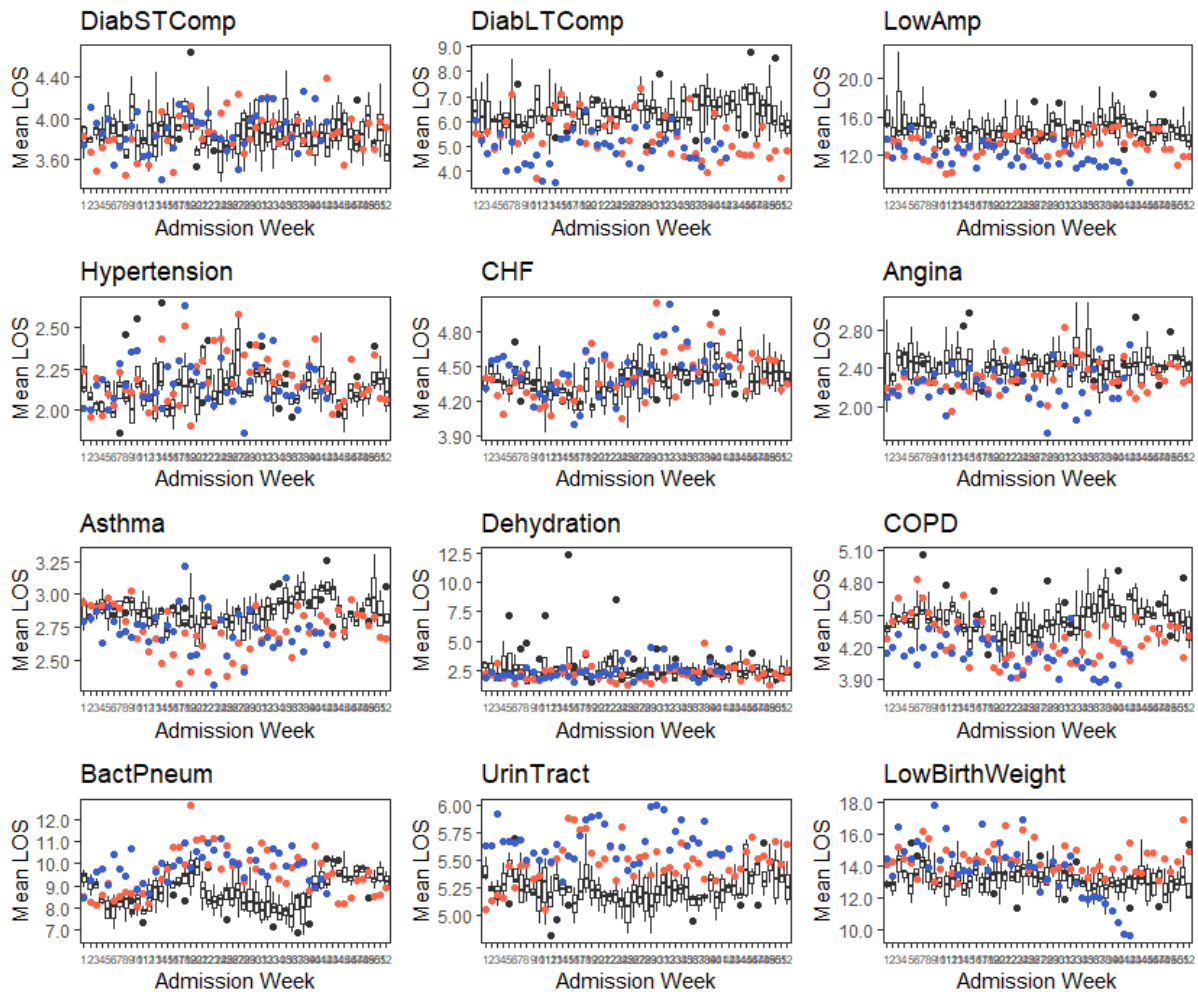
- ภาพรวมของผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงแบบแผนการลดลงของการใช้บริการสุขภาพในประชากรทุกกลุ่มอายุ เขตสุขภาพ และเกือบทุกกลุ่มโรค—กลุ่มอายุที่มีแนวโน้มได้ผลกระทบมากกว่าได้แก่ 0-4 และ 15-29 ปี
- สาเหตุหลักและระยะเวลาในการนอนโรงพยาบาลในช่วงเกิด COVID-19 ไม่มีความแตกต่างจากช่วงระยะเวลาอ้างอิง
- เมื่อเปรียบเทียบการเข้ารับการรักษาพยาบาลด้วยกลุ่มโรค ACSCs ในช่วงเดือนเดียวกันของปี 2563 เทียบกับระยะเวลาอ้างอิง พบการลดลงของการเข้ารับบริการของทุกกลุ่มโรคในช่วงระบาศ COVID-19 โดยเฉพาะในกลุ่มโรคเรื้อรังที่เกี่ยวข้องกับโรคทางเดินหายใจ โดยเฉพาะในกลุ่มโรคติดเชื้อที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน
- นอกจากนี้ยังพบการเพิ่มขึ้นในการนอนโรงพยาบาลที่เกิดจากโรคกลุ่ม ACSCs หรือโรคกลุ่มที่สามารถหลีกเลี่ยงได้ เช่นกลุ่ม การตัดขาในกลุ่มผู้ป่วยเบาหวาน การเกิดอาการแทรกซ้อนระยะสั้นในผู้ป่วยเบาหวานทั้งในกลุ่มเบาหวานประเภทที่ 1 และ 2 น้ำหนักแรกคลอดต่ำกว่ากำหนดภาวะหัวใจล้มเหลว โรคลมชัก และโรคติดเชื้อทางเดินปัสสาวะ

4) รูปแบบการนอนโรงพยาบาลตามแต่ละกลุ่มโรค

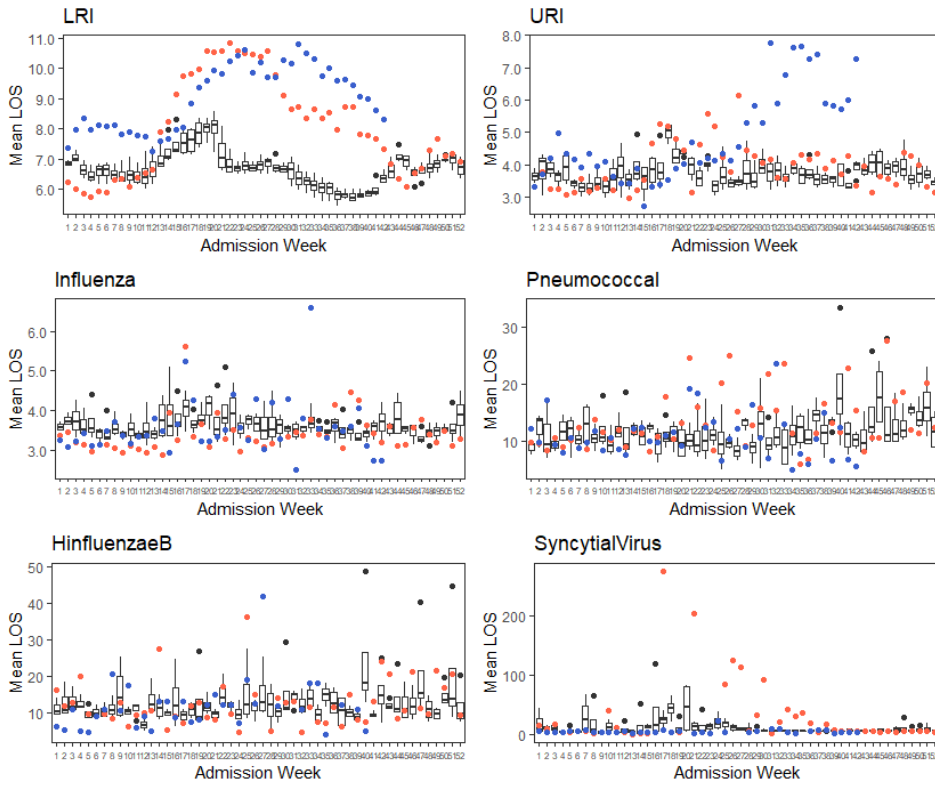
แสดงได้ด้วย Boxplot โดย Boxplot สร้างจากข้อมูลปี 2559-2562 ส่วนจุดสีแดง แสดงค่าเฉลี่ยของปี 2563 และจุดสีน้ำเงิน เป็นค่าเฉลี่ยของปี 2564

4.1. ระยะเวลาการนอนโรงพยาบาลเฉลี่ยรายสัปดาห์

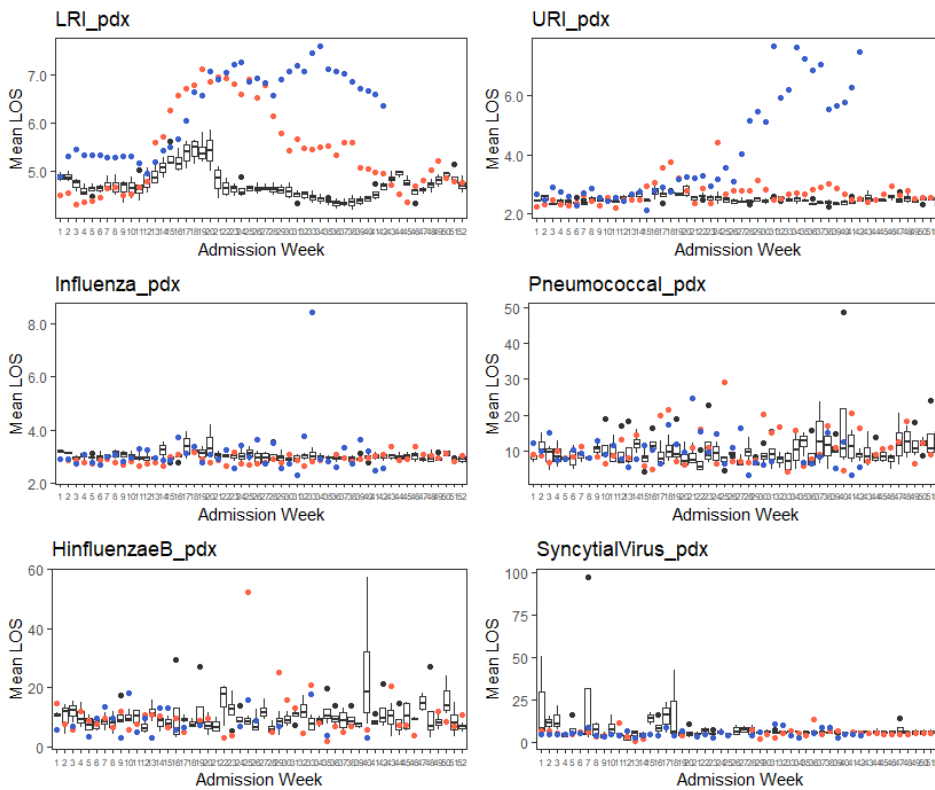
- กลุ่มโรค ACSCs

- Respiratory (All diagnosis)

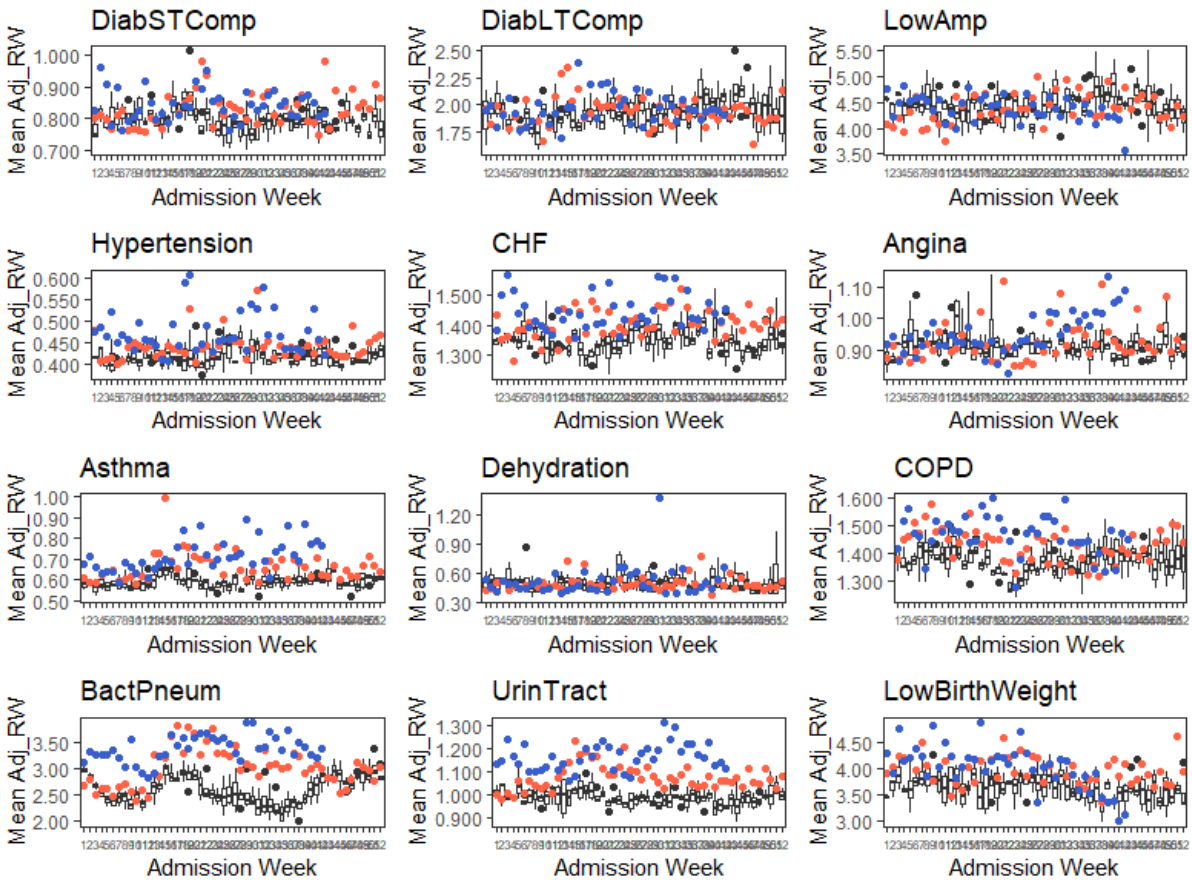

- Respiratory (PDX)

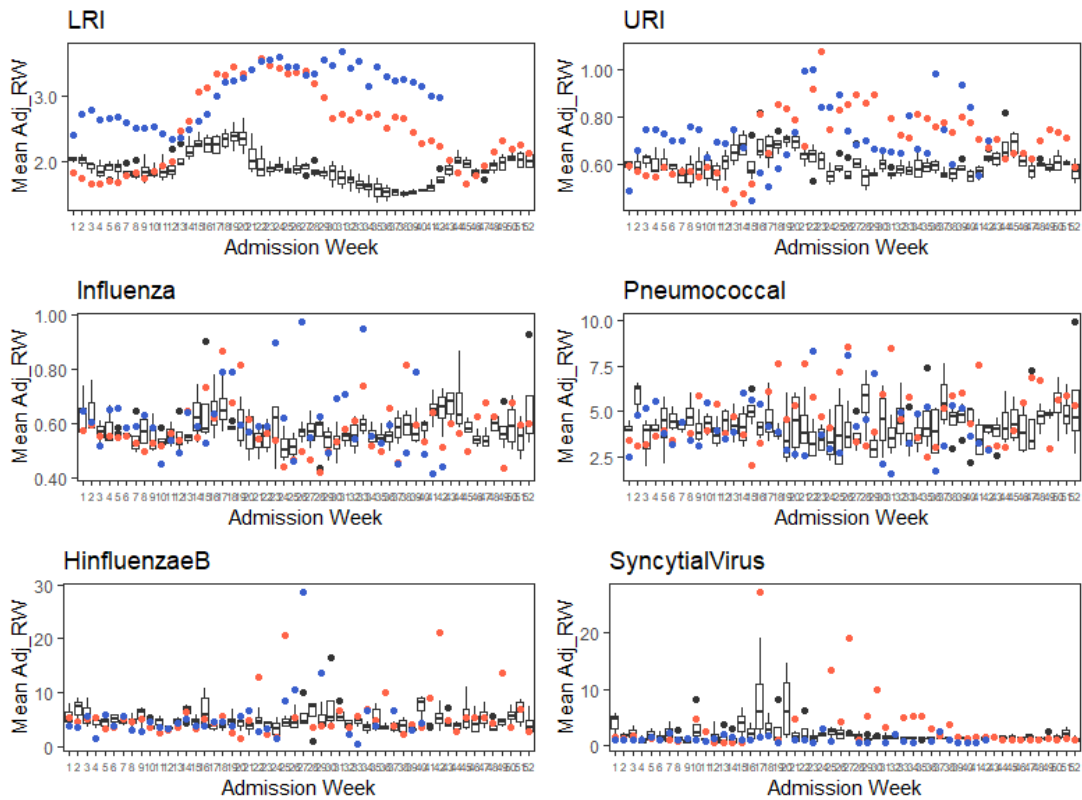
4.2. Adjusted RW เฉลี่ยรายสัปดาห์

- กลุ่มโรค ACSCs

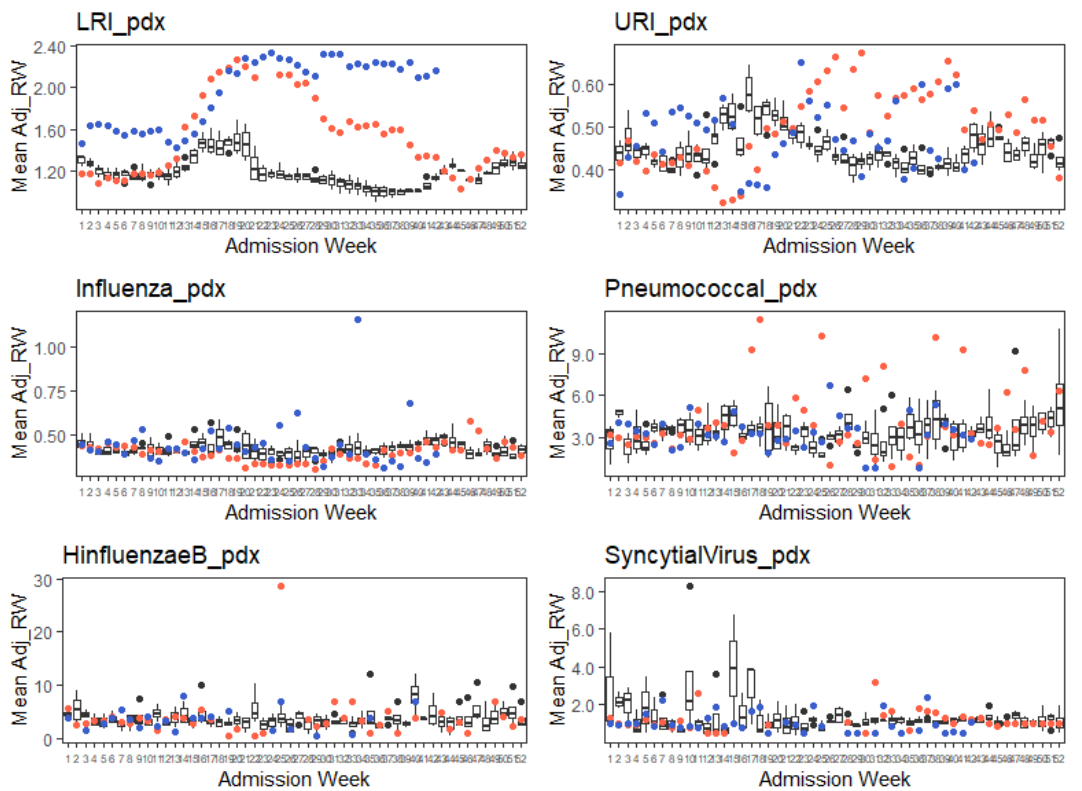

- Respiratory (All diagnosis)

- Respiratory (PDX)

5) การประเมินผลกระทบโดยใช้ Bayesian Structural Time Series

ผลกระทบที่เกิดจากมาตรการปิดเมืองและส่งผลให้การนอนโรงพยาบาลด้วย ACSCs สูงในช่วง lockdown ได้แก่ อาการตามตารางที่ 4 และลดลงในบางกลุ่มโรคตามตารางที่ 5

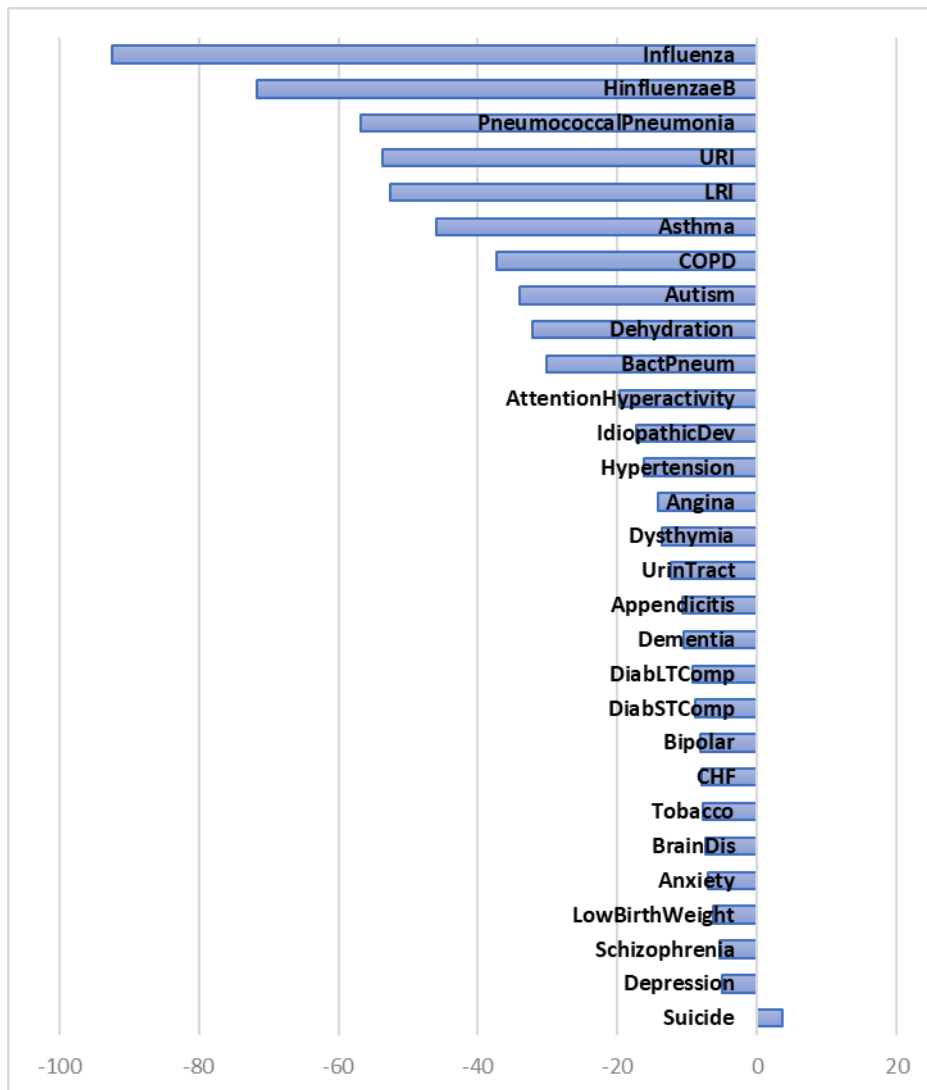
ตารางที่ 4 การเพิ่มขึ้นของอัตราการนอนโรงพยาบาลในช่วงระบาด COVID-19 ตามกลุ่มโรค ACSCs อย่างมีนัยสำคัญ

PDX	mean	se	N	p_value	CI_Lower	CI_Upper
LowAmputation	1.29	0.15	11	0.00	1.19	1.40
DiabSTComp_Insulin	1.28	0.28	11	0.01	1.10	1.47
DiabSTComp	1.21	0.12	11	0.00	1.13	1.28
LowBirthWeight	1.17	0.12	11	0.00	1.09	1.25
CongesHF	1.16	0.17	11	0.01	1.05	1.28
Epilepsy	1.09	0.08	11	0.00	1.04	1.15
UrinaryInf	1.06	0.07	11	0.02	1.01	1.10

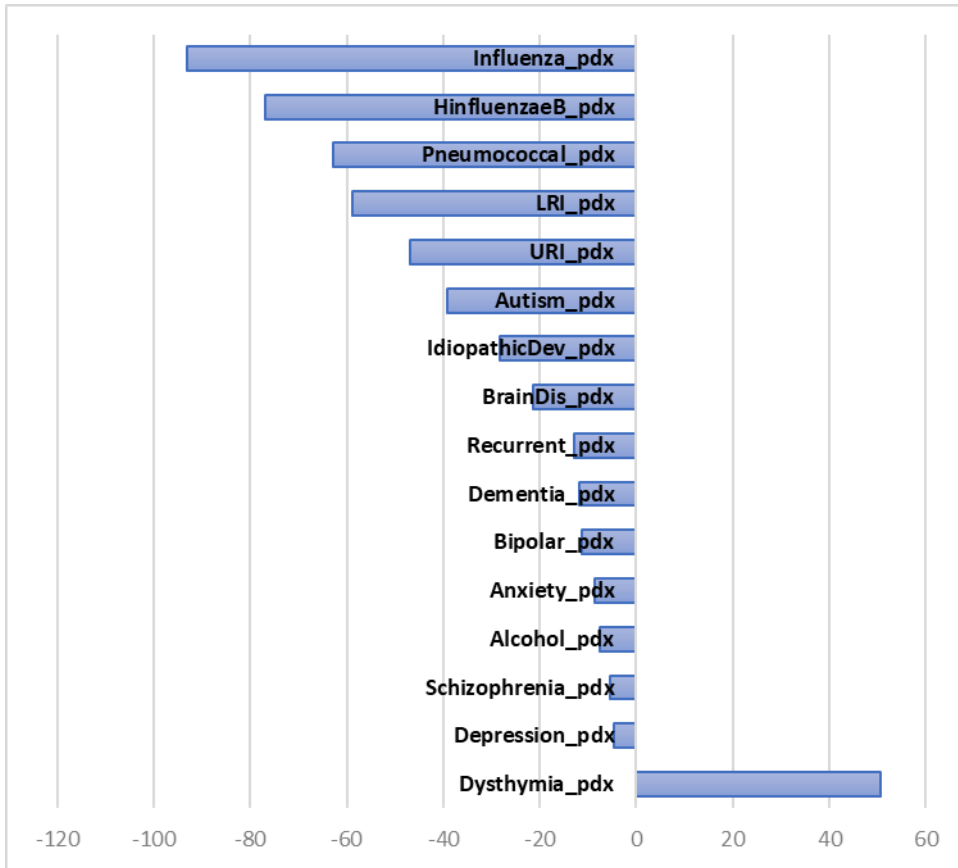
ตารางที่ 5 การลดลงของอัตราการนอนโรงพยาบาลในช่วงระบาด COVID-19 ตามกลุ่มโรค ACSCs อย่างมีนัยสำคัญ

PDX	mean	se	N	p_value	CI_Lower	CI_Upper
Oral	0.89	0.09	11	0.00	0.83	0.95
COPD	0.89	0.05	11	0.00	0.86	0.92
Asthma (60-85 ปี)	0.86	0.09	11	0.00	0.81	0.92
Gastritis	0.68	0.12	11	0.00	0.60	0.76
Asthma (5-14 ปี)	0.56	0.24	11	0.00	0.40	0.72
RespSyncytialVirus	0.43	0.68	10	0.03	-0.06	0.91
Asthma (0-4 ปี)	0.28	0.20	11	0.00	0.15	0.41
Influenza	0.18	0.06	11	0.00	0.14	0.23

โดยภาพรวมของทั้ง 3 waves พบว่าการเข้ารับการรักษาในกลุ่มโรคทางเดินหายใจและกลุ่มโรค
สุขภาพจิต ส่วนมากมีการลดลง ยกเว้น Suicide ที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อย

และหากพิจารณาเฉพาะกลุ่มโรคที่เป็น Principle Diagnosis (PDX) ในกลุ่มโรคทางเดินหายใจและกลุ่มโรคสุขภาพจิตที่พิจารณา พบว่ากลุ่มโรค Influenza ลดลงมากที่สุดและมีกลุ่มโรค Dysthymia มีการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลเพิ่มขึ้น

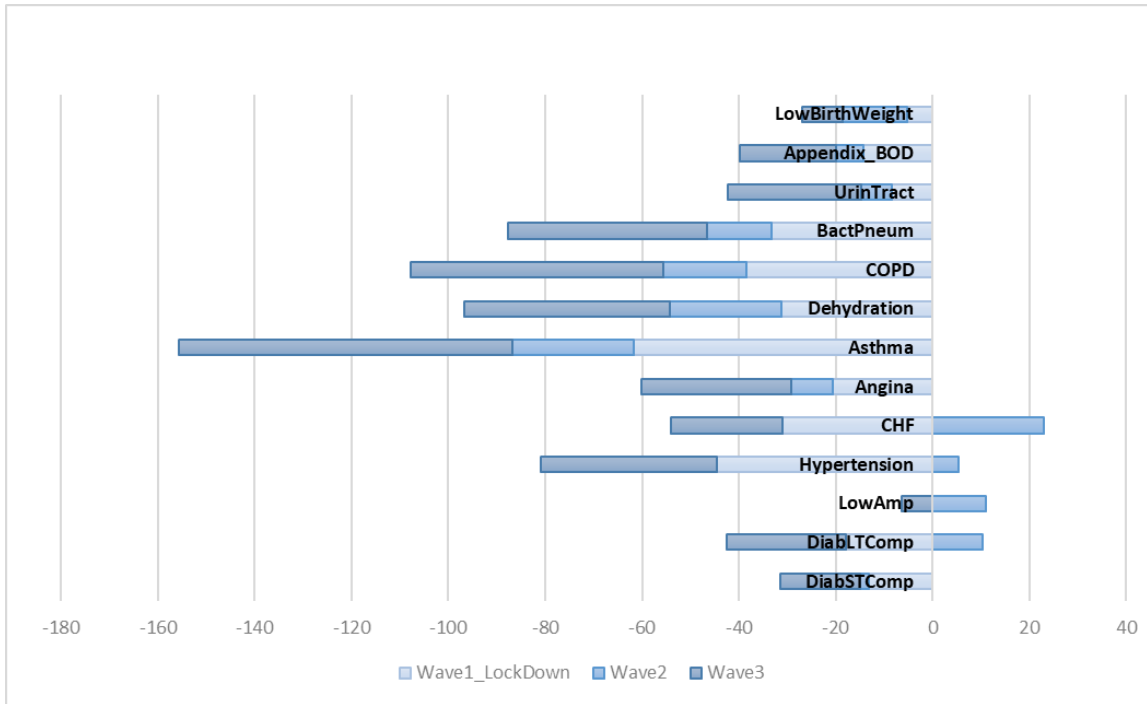

จากนั้นเปรียบเทียบค่าการเปลี่ยนแปลงในช่วงเวลาต่างๆ โดย

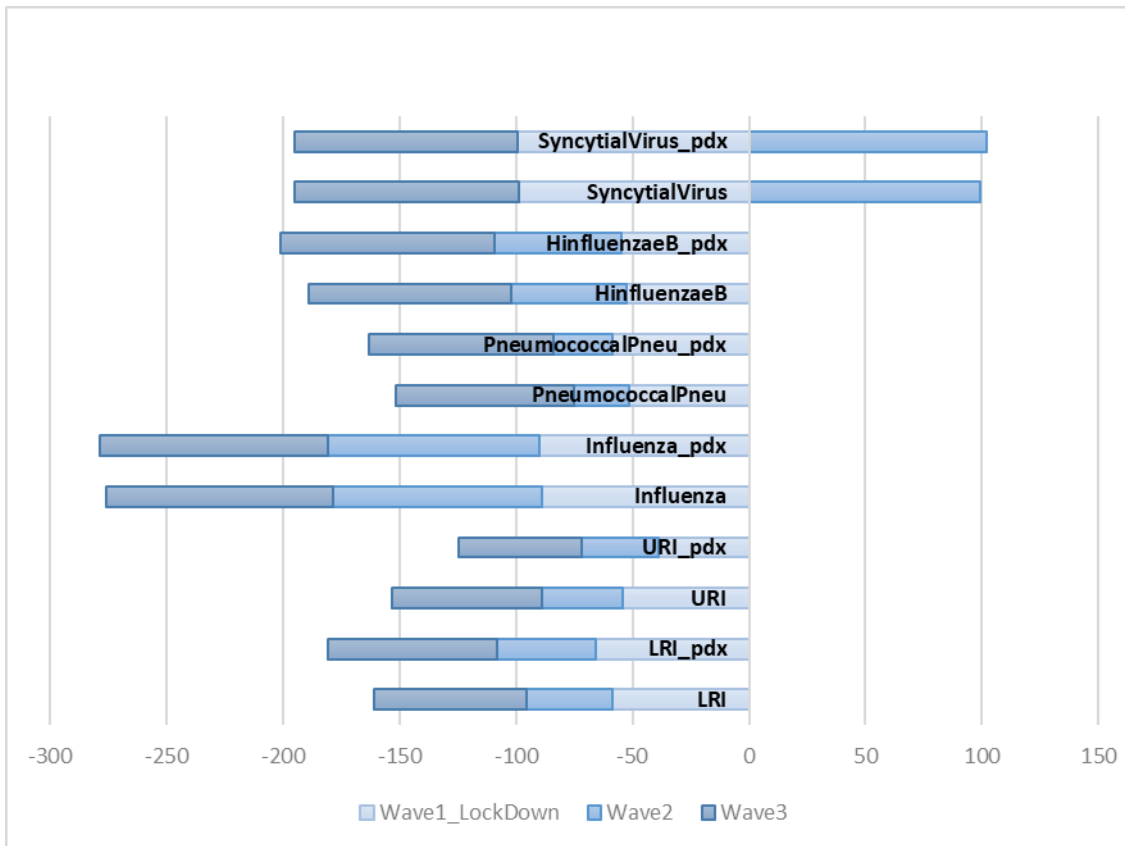
1. Wave1_LockDown เปรียบเทียบกับ reference period หมายถึงการใช้จำนวนผู้ป่วยช่วง lockdown เทียบกับ base line
2. Wave 2 เปรียบเทียบกับ reference period
3. Wave 3 เปรียบเทียบกับ reference period

ดูรายละเอียดเพิ่มเติมจากภาพที่ 5

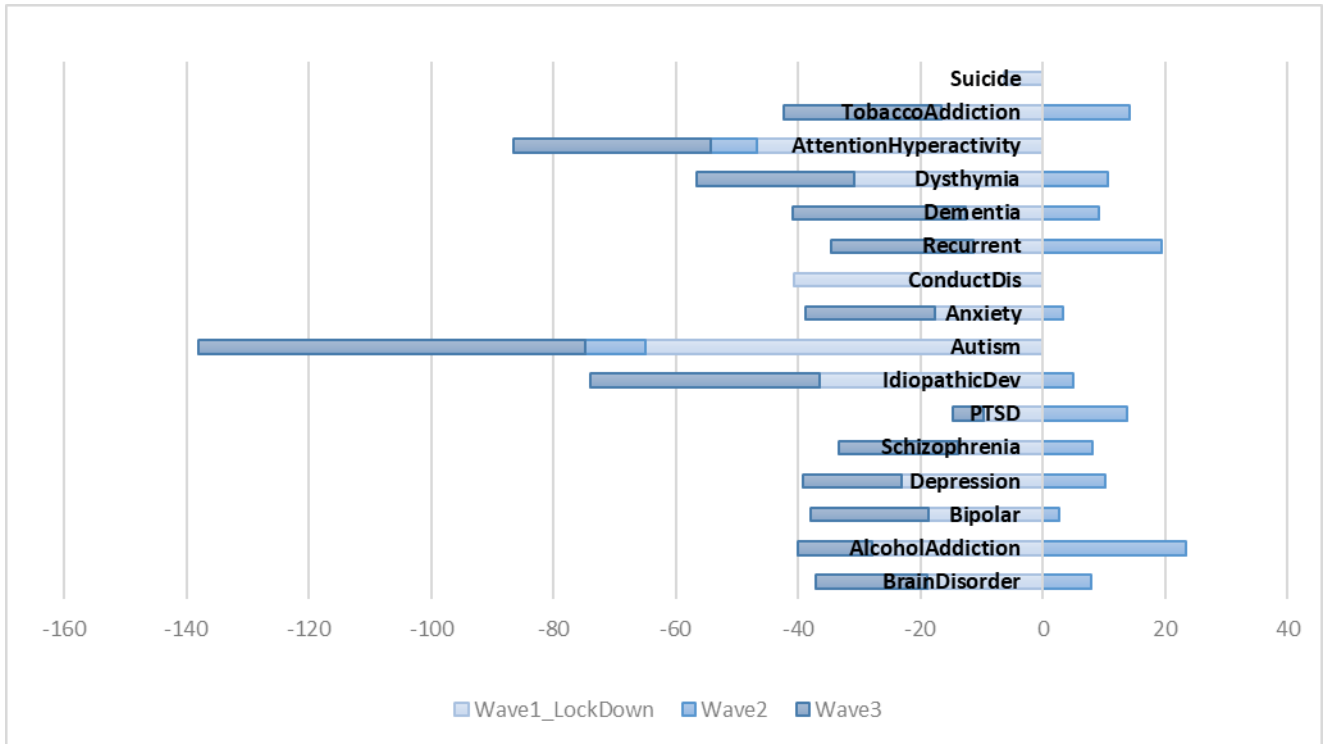
- กลุ่มโรค ACSCs

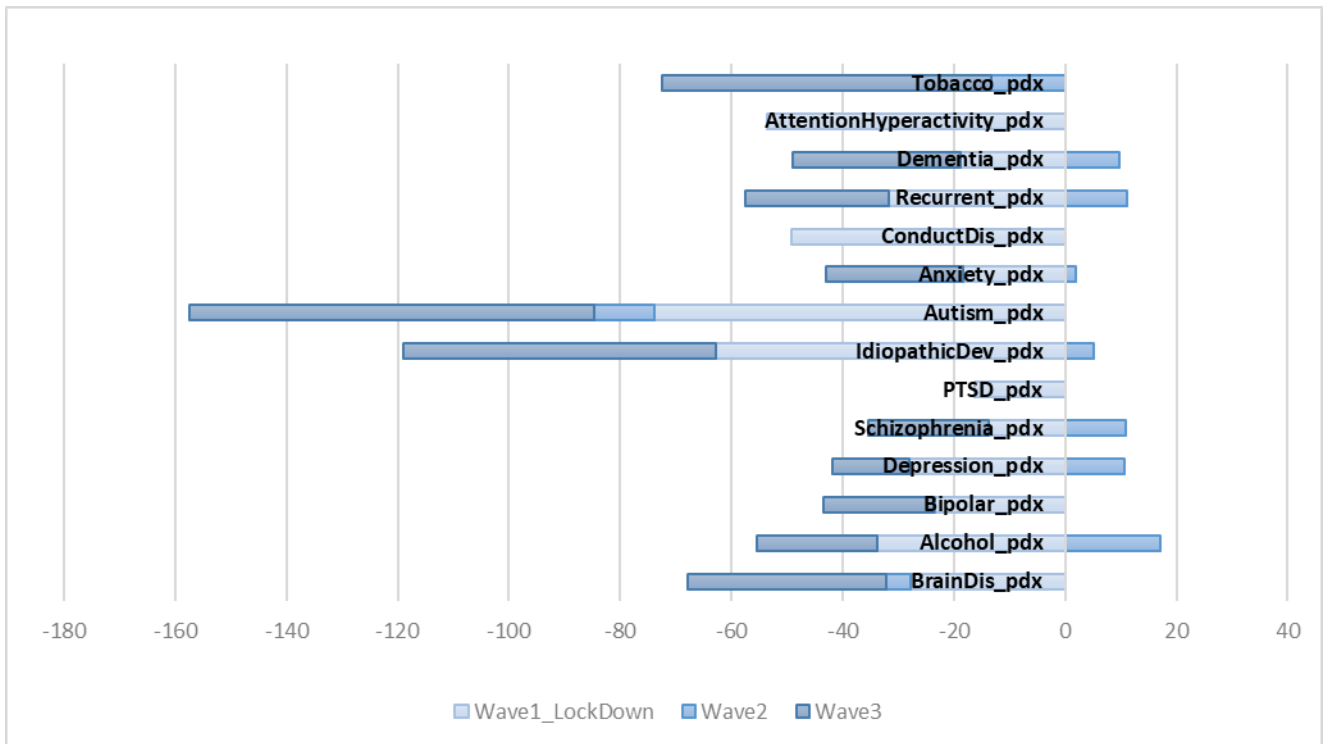
- Respiratory Conditions

- Mental Health Conditions (All Diagnosis)

- Mental Health Conditions (Principle Diagnosis)

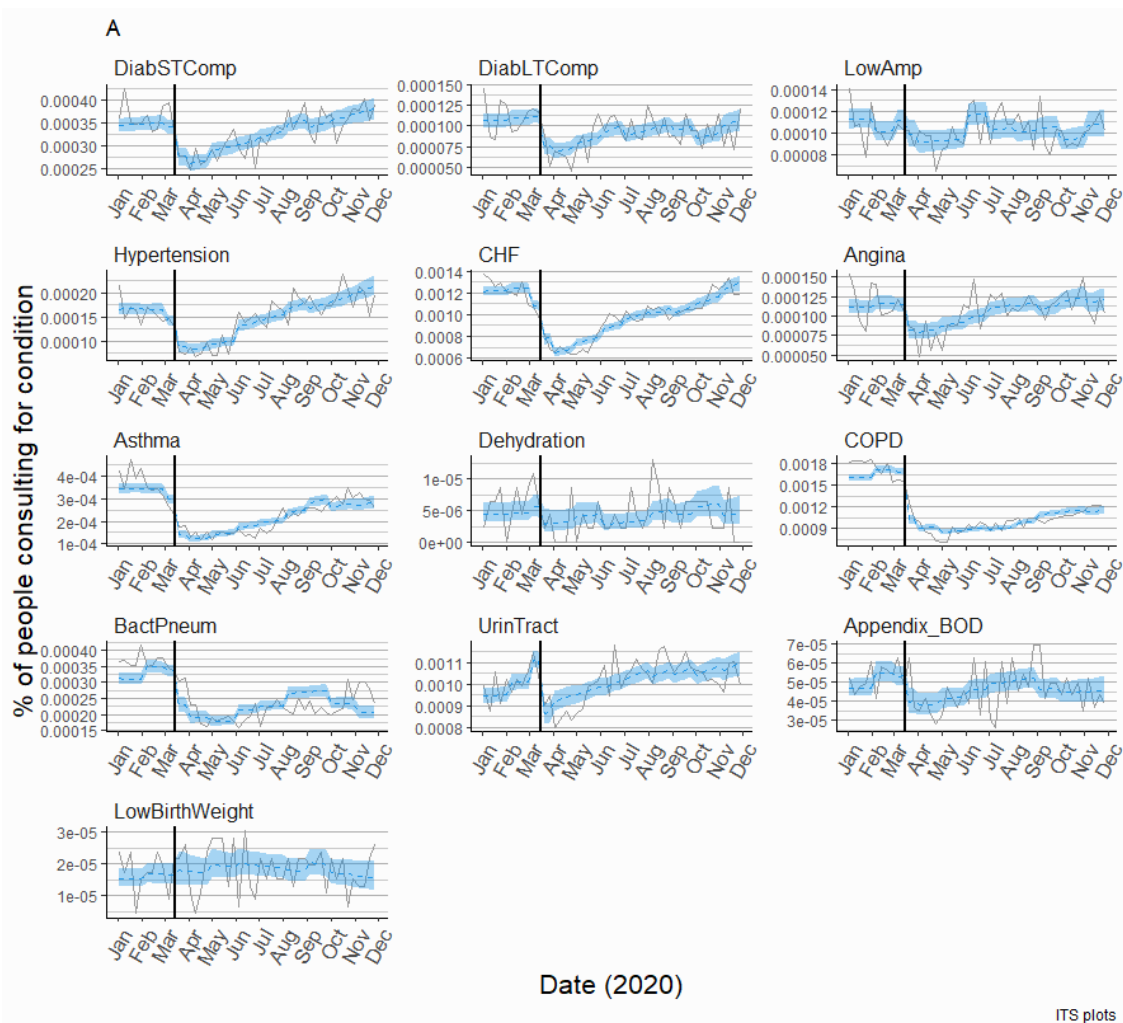

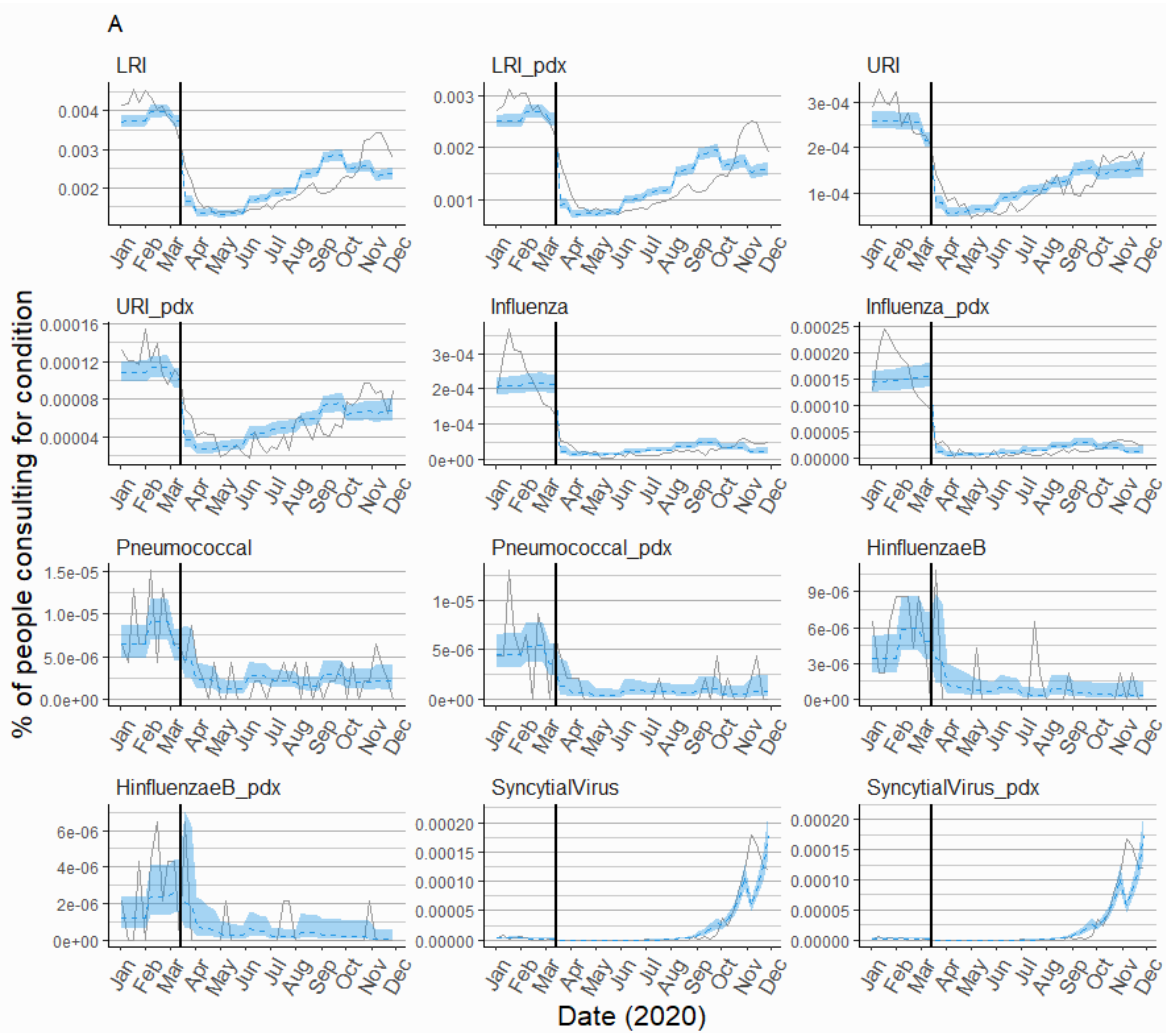
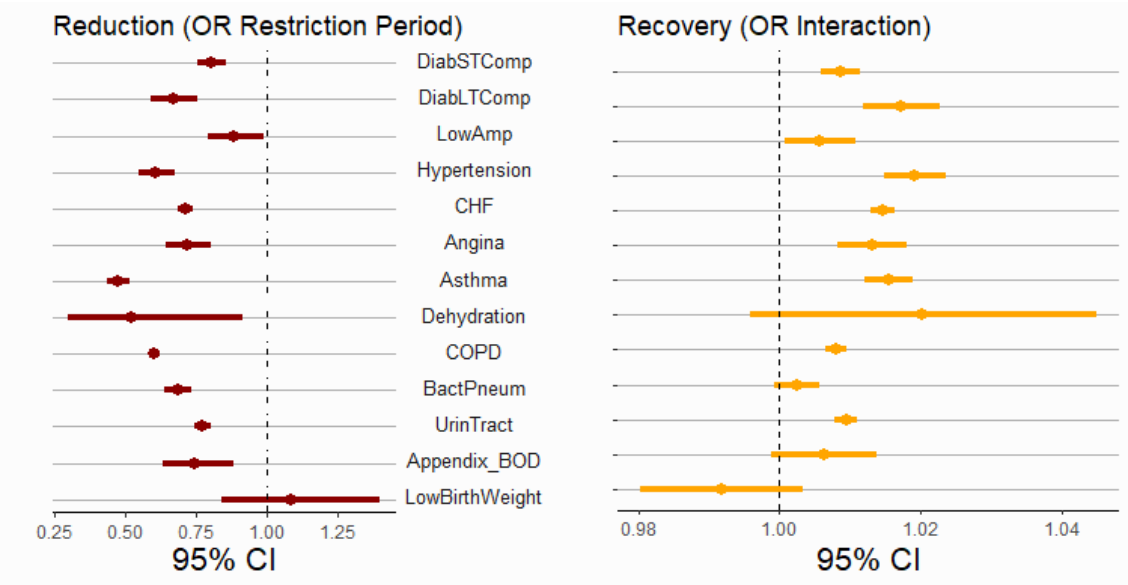
6) การประเมินผลกระทบโดยใช้ Interrupted time series Model

- ผลกระทบในช่วงระยะแรกของการระบาด (Wave 1 Effect : Week 12, 2563 – end Wave1)

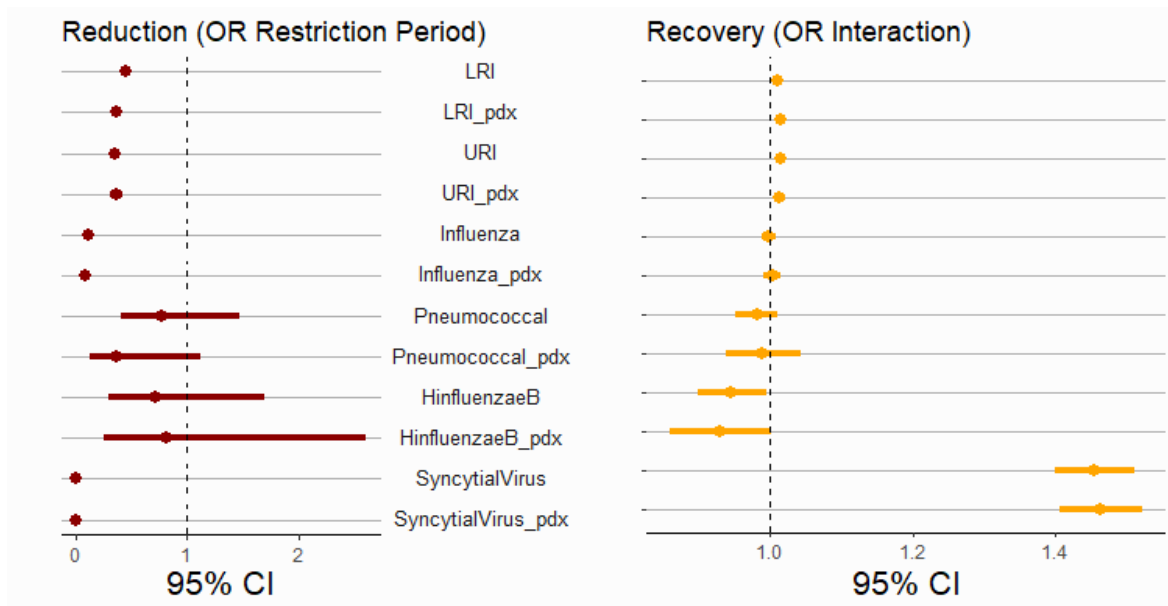
ค่า Odd Ratio แสดงให้เห็นว่า ในช่วงการระบาดระลอกแรกที่มีนโยบายปิดเมือง พบว่าการเข้ารับการรักษาพยาบาลในกลุ่มโรค ACSCs และกลุ่มทางเดินหายใจส่วนใหญ่มองลงอย่างมีนัยสำคัญ มีเพียงบางกลุ่มโรค เช่น Low Birth Weight ที่ไม่พบการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ

นอกจากนี้ยังพบแนวโน้มการกลับมาเพิ่มขึ้นของการเข้ารับการรักษาหลังการประกาศนโยบายจนถึง ปลายเดือนพฤศจิกายน 2563 ในหลายกลุ่มโรค เช่น กลุ่มโรคเบาหวาน และ CHF เป็นต้น

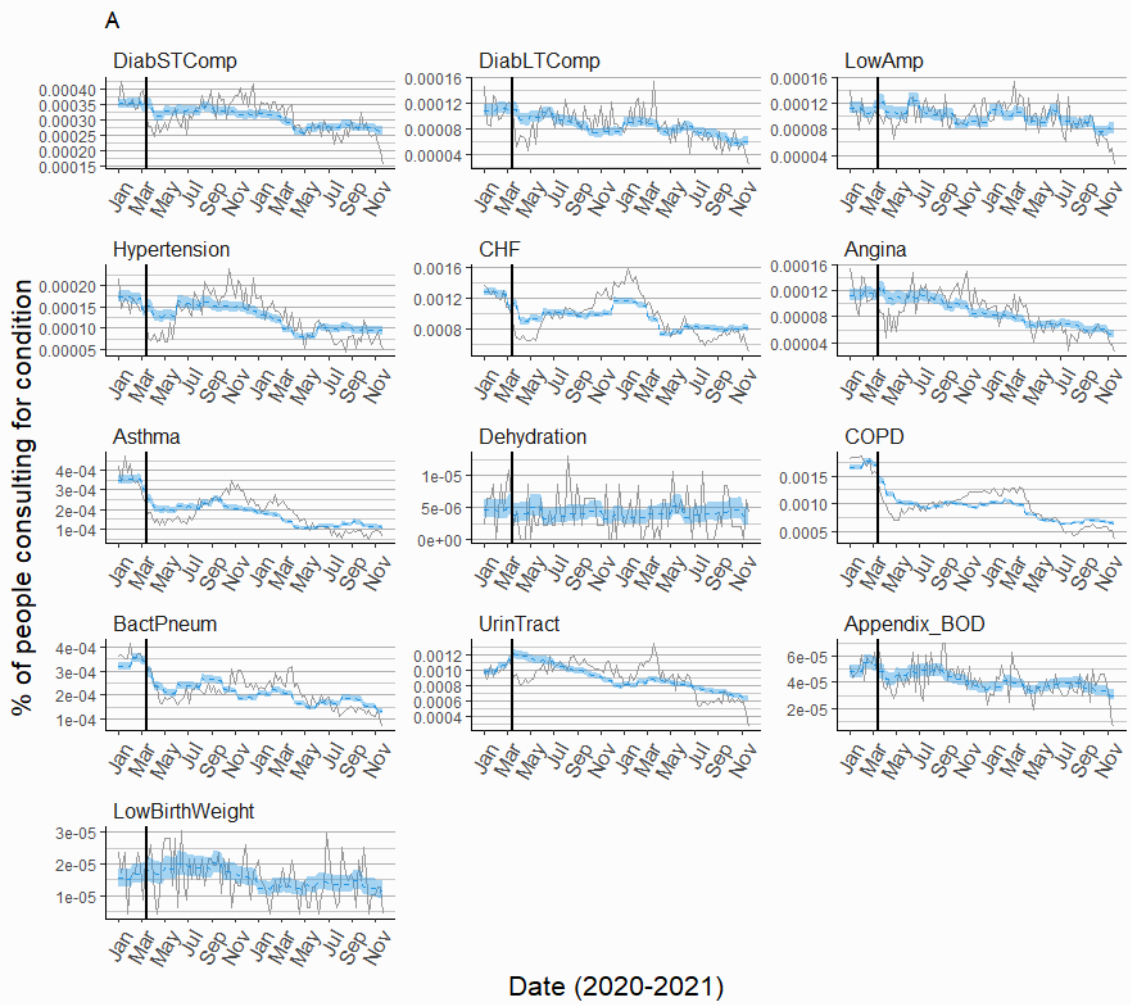

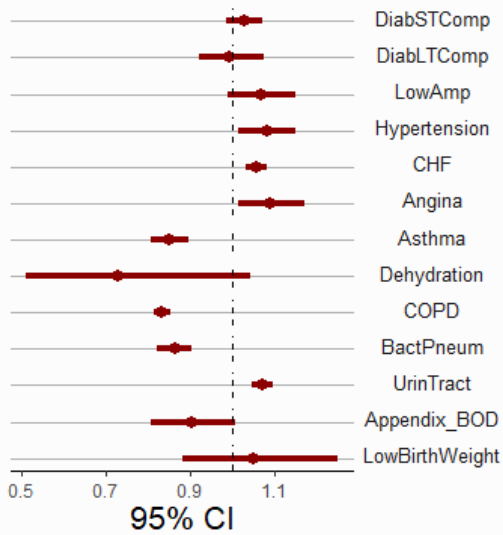
- ผลกระทบจากทั้ง 3 waves

ค่า Odd Ratio แสดงให้เห็นว่า กลุ่มโรค ACSCs และกลุ่มทางเดินหายใจส่วนใหญ่ ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรค COVID-19 ทำให้หลังการระบาด มีการเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลด้วยกลุ่มโรคดังกล่าวลดลง และเมื่อพิจารณาผลกระทบของทั้ง 3 ช่วงเวลาของการระบาดพบแนวโน้มการลดลงของการเข้ารับรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลเช่นกัน

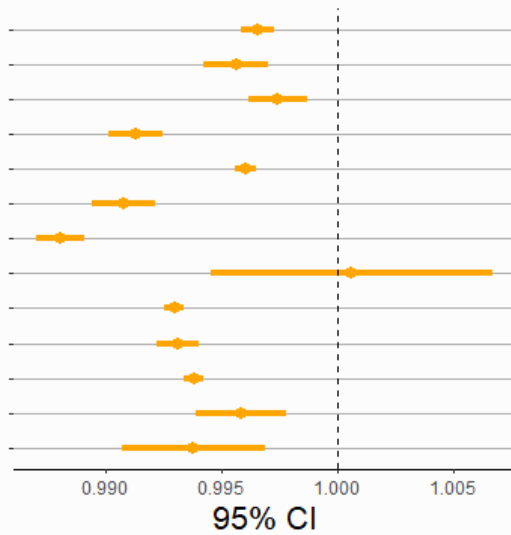

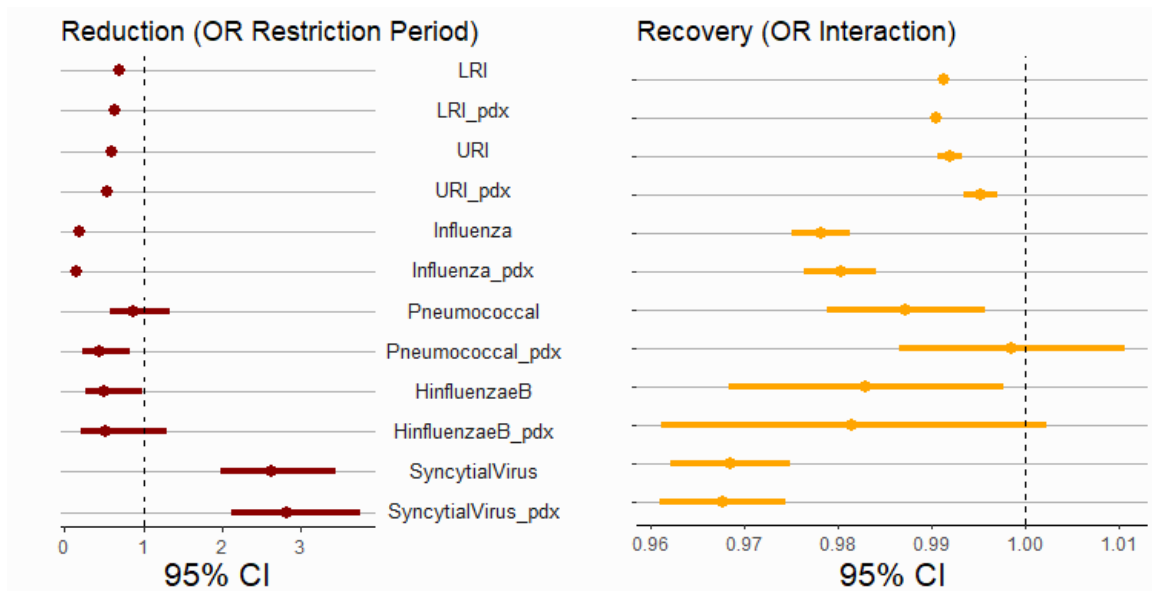
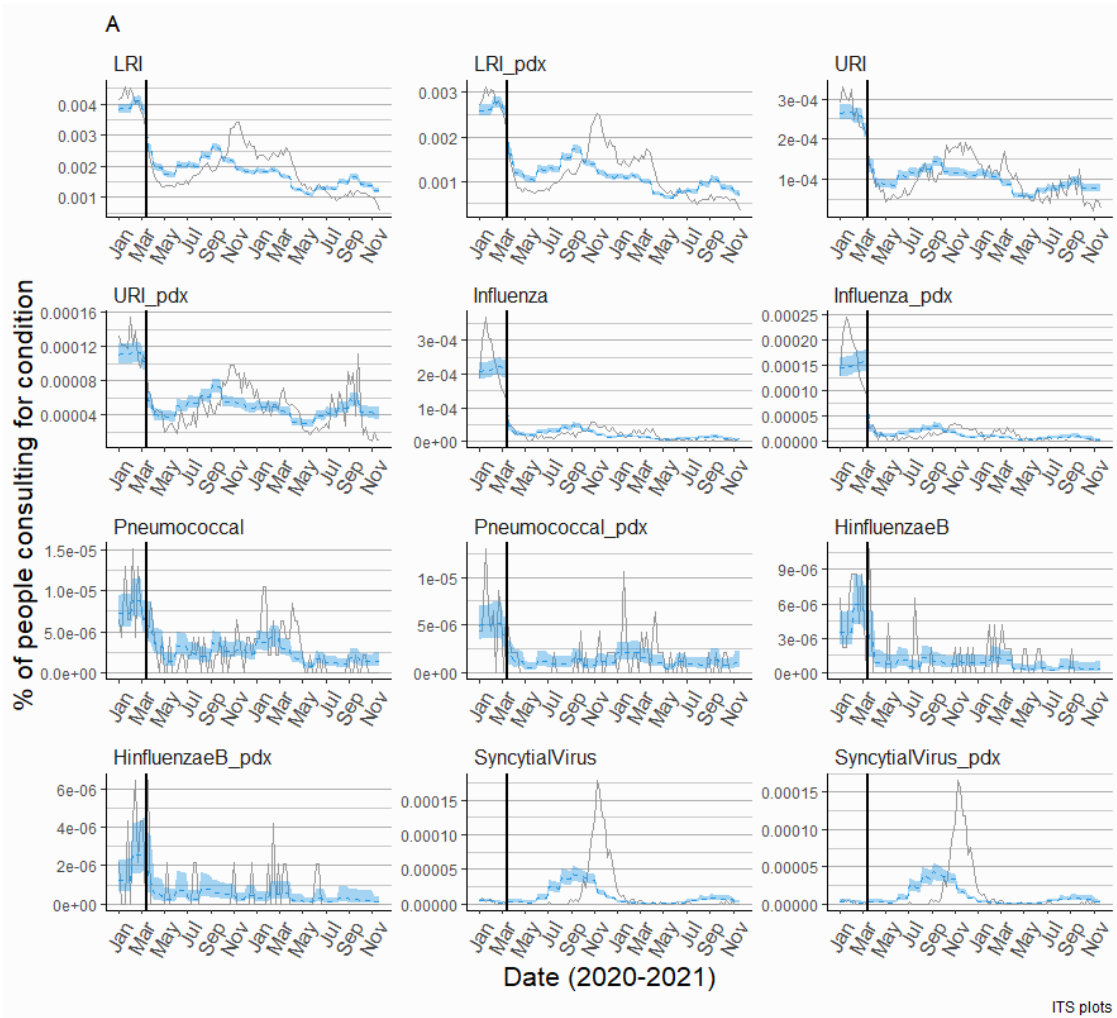
ITS plots

Reduction (OR Restriction Period)

Recovery (OR Interaction)

ข้อสรุปที่สำคัญของผลการศึกษา

1. แบบแผนการเข้ารับการรักษาของกลุ่มโรค ACSCs เปลี่ยนแปลงไปจากช่วงระยะเวลาอ้างอิง ในบางกลุ่มโรค ซึ่งอาจอ้างอิงได้ว่าคุณภาพการรักษาโรคดังกล่าวในระดับปฐมภูมิมีความบกพร่องจากปกติในช่วงระบาด COVID-19 โดยพบผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วยเบาหวานทั้งด้านการเกิดภาวะแทรกซ้อนทั้งระยะสั้นและยาว การถูกตัดขาในผู้ป่วยเบาหวาน นอกจากนี้ยังพบการเพิ่มขึ้นของผู้ป่วยกลุ่ม congestive heart failure และผลกระทบมีแนวโน้มเกิดขึ้นสูงสุดใน wave ที่ 3
2. ผู้ป่วยกลุ่มโรค ACSCs ส่วนใหญ่นอนโรงพยาบาลสั้นลง ยกเว้นกลุ่มโรค Bacterial Pneumonia, UTI และ Low birth weight ซึ่งพบการนอนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ แต่ก็มีค่าเฉลี่ยต่างกันไม่มากนัก กลุ่มโรคที่ควรให้ความสำคัญได้แก่ กลุ่มโรคทางเดินหายใจ ซึ่งพบค่าเฉลี่ยวันนอนโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในช่วง Wave 3
3. พบการลดลงของแนวโน้มการเข้ารับการรักษาพยาบาลของกลุ่มโรคทางเดินหายใจ ซึ่งอาจจะเป็น cobenefit จากมาตรการ ผู้เข้ารับการรักษาด้วยกลุ่มโรคทางเดินหายใจโดยเฉลี่ยมีอาการรุนแรงขึ้น ซึ่งถึงแม้ว่าแนวโน้มจะมีความเป็น seasonality เช่นเดียวกับระยะเวลาอ้างอิง อย่างไรก็ตามจะพบแนวโน้มความสำคัญของการนอนโรงพยาบาลด้วยอาการที่รุนแรงขึ้นภายหลังจากช่วง lock down (เพิ่มขึ้นเกือบสองเท่าสำหรับกลุ่มโรค LRI) และจากนั้นจะพบการเข้ารับการรักษาพยาบาลด้วยอาการที่รุนแรงมากขึ้นในช่วง Wave 3

สรุปข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (Policy Recommendation)

- 1) การเพิ่มขึ้นของกลุ่มอาการ ACSCs ใน waves ที่ 2 โดยภาพรวมไม่พบการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของกลุ่มโรค ACSCs ในแต่ละช่วงที่ทำการศึกษา ซึ่งอาจอ้างอิงได้ว่ามาตรการให้บริการผู้ป่วยเรื้อรังภายนอกสถานพยาบาล หรือบริการปฐมภูมิยังสามารถรองรับผู้ป่วยในช่วงระบาด COVID-19 ได้ อย่างไรก็ตามยังจำเป็นต้องพิจารณาถึงนโยบายการรักษาในแต่ละพื้นที่ซึ่งอาจส่งผลต่อการจำกัดการเข้ารับการรักษาของผู้ป่วย
- 2) ให้ความสำคัญกับกลุ่มโรคทางเดินหายใจ เนื่องจากพบความรุนแรงที่สูงขึ้น
- 3) สรรส.สนับสนุนการศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบที่เกิดกับประชากรบางกลุ่มเชิงลึก สำหรับบางกลุ่มประชากรที่การศึกษานี้ไม่สามารถตอบได้ด้วยข้อมูลทุติยภูมิ

- 4) สนับสนุนการจัดทำฐานข้อมูลเชิง integration ที่สามารถใช้กำกับติดตามสุขภาพประชากรได้ในระยะยาว longitudinal, cohort database จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นถึงความเป็น dynamic ของสถานการณ์ระบาด รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพผู้ป่วย
- 5) ผลการศึกษาด้าน respiratory group มีแนวโน้มเป็น cobenefit กระทรวงควรให้ความสำคัญกับการศึกษา